Mademki...

— Fuat Şemsiye —

Coştukça şu âlemdeki yangın
Mademki için her şeye dargın;

Mademki canın herkese her gün daha küskün
Koştukça, kudurdukça bütün selleri zulmün...

Mademki bugün sen,
Efsâne ve Târih ile Şi'rin üzerinden
Ürpermedesin şöyle bakıp engine karşı
Bir kan dolu kağtil denizin rengine karşı...

Mademki melâlin,
Mademki senin sisli için, paslı hayâlin
Durmaz kırılır, parçalanır taşlara karşı
Yalçın kayalardan da donuk başlara karşı...

Mademki şu zihnin
İlmin de geniş kabrini şüpheyle kazar da,
Ancak kuru bir kelleye çarpar o mezarda;
Kızgın gibi varlıktaki sarhoşluğa karşı
Niyçin dövünüp durmadasın losluğa karşı
Haykırmak için boşluğa karşı?..

Mademki bugün sen,
Her sevgine, her sezgine. her bilgine rağmen
Geçmişleri tırnakla eşer de
Hep cife görürsün şu felâketli beşerde;
Kalmış gibisin basbaşa zindanla, geceyle
Yâdındaki bir yaslı heceyle!..

Lâkin neye hâlâ
Ruhunda açan bir sürü hulya
Yatmakta semanın eşiğinde?
Bilmem neye mihnetli hayatın bile hattâ
Sallanmada her türlü muhâlin beşiğinde?

Niyçin atılırsın nece rüyalara bâzı
Karşında açıkken ademin kapkara ağzı?

Korkuyla ışıklar sönerek dünde, yarında
Zulmetler ulur şimdi ölüm mağralarında!

Milyonla cinayet yuğurup toprağı sanki
Matemlere gömmekte bütün hilkati küller!
— Lâkin bunu sen bil ve inan ki
Mutlak açacaktır gene güller!

FAZIL AHMED AYKAÇ

Tashih ve itizar: Son çıkan (Öbür dünyadan) ünvanlı eserimde bir tertip sehvi kalmıştır. Yanlışlı beytin doğrusu şöyle olacaktır.

Fakülteler; bülöf yaptı gene zayıf bir kentle
Nece nârin profesör ve yalınkat doçentle

F. A.

Şehrin içinden

Zaruretlere uyalım

Paristen tuvalet eşyası gelmezse ne olur? Kendi malımızı kullanıverelim!

Yazan: **Salâhaddin Güngör**

Avrupanın bu kanlı hercümerci içinde hâlâ normal devirlerin hayatını tam tertib yaşamak isteyenlerimiz var. Fevkalâde vaziyetin icablarına bir türlü uyamadık.

Evet biliyoruz. Dışardan mal geldiği sıralarda kimsenin başını çevirip bakmadığı bir çok eşya ateş pahasına çıktı: Taban köselesinden makara ipliğine kadar!. Şu aranıyor, bulunamıyor, bu aranıyor, bulunamıyor.

Ama, ne yapmalı efendim.. Arabın dediği gibi zaruretler, mahzurları mubah kılarmış. Dün öyle idi, bugün de böyle. En büyük hüner, insanların; bulundukları devrin şartlarına intibak edebilmelerindedir.

Meselâ, geçende pek kısa süren bir kahve darlığı oldu. Bir kaç kurukahveci, dükkânlarını kapatınca gazeteler feryadı kopardılar:

«Kahve buhranı var!.. Aranan yerlerde kahve bulunamıyor!.»

Peki ama, kahve dediğimiz nesne de Tubâ ağacının yemişi değil ya Onu bırakır, ihlamura başlarız. «Bir kere alışmış bulunduk!» Diyenlere de cevabım hazır: Kahveye alıştığınız gibi, çok geçmez kahvesizliğe de alışırsınız.. Birinci sene alışmakla ikinci sene alışmak arasında sanki bir fark mı var sanıyorsunuz?.

Fakat ah, şu ufak itiyadlarımız... Hürriyetlerini hiç bir şeye feda etmiyen insanların çoğu, bu küçük itiyadlardan bir veya bir kaçının mutlaka esareti altındadırlar

Tanıdıklarımdan kerliferli bir zat, dün bana yana yakıla piyasada Fransız enliyesi bulamadığından şikâyet ediyordu. Başında ateş yanan Fransadan - kavuğu tutuşmuş yeniçeriye «Ağam.. Şuradan bir lülcük ateş ver!» diyen düşüncesizin vaziyetine düşmedikçe - bir tutam enfiye getirilemiyeceğini insan düşünemez mi?

Fırtına, yahud her hangi bir ârıza yüzünden iskelede on dakika vapur beklemeğe bile tahammülümüz yok. Mektubumuz, kazara bir gün fazla postada kalsa, belediye, sokağımıza lâmba asmayi biraz geciktirecek olsa hemen sinirleniyoruz. Bayımız aradığı taksiyi şıpnişi bulamayınca başıyor feryadı.. Küçük bir tramvay seyahatini ayakta yaptığı günün akşamı, bayanda surat bir karış!..

Halbuki harb uzayacak olursa, daha kimbilir ne mahrumiyetlere katlanmamız icab edecek?. Otomobil, bir tarafta dursun ,tramvay arabası bulamadığımız günler olacak belki de...

Her halde bir takım küçük kaprislerimizi feda etmenin sırası çoktan geldi.

Süse meraklı kadınlarımız arasında bir telâştır gidiyor:

— Artık Paristen tuvalet eşyası gelmez olmuş!...

Gelmeyiversin efendim... Falan ya - bancı memleketin falan markalı esansını sürünmeyiverelim. Falan fabrikanın malı bulunmuyorsa, yerli fabrikaları - mızın malını kullanıverelim. O da olmazsa kendi kokumuz kendimize yetiversin!

Nargile meraklıları, Asfahan tömbekisinin boşu boşuna hasretini çeke - ceklerine yerli tömbeki ile doldurulmuş nargilelerini çekseler daha iyi ederler.

Dünyanın bu kadar korkunc bir kâbus geçirdiği bir devirde, zevk ve huzurumuzdan bir nebze de biz fedakârlık etsek sanki ne çıkar? Gayet tabii şartlar altında yaşıyor gibi bazan öyle entipüften şeyleri şikâyet mevzuu ya - pıyor, böyle hiçten sebebler icad ede - rek kendimizi üzüyoruz ki, farkına varmadan adeta gülünc oluyoruz.

Meselâ radyo meraklısı bir arkadaşım, bir haftadanberi, teessüründen uyku uyuyamıyor Sebebini mümkün değil keşfedemezsiniz. Piyasada radyosu için lâmba bulamamış!

— Ne olacak benim halim? diyor da bir daha demiyor.

En kestirme çarevi söyledim:

— Calmayiverirsin canım!..

Büsbütün canı sıkıldı ve onu. bütün gayretime rağmen, içinde yasadığımız günlerin bir radyo ahizesinden mahrum kalmaktan çok daha ağır mahrumiyetleri de olabileceğine bir türlü ikna edemedim.

Tabii zamanlarda yaşamadığımızın ne vakit farkına varacağız bilmem!.

Yarın

Büyük Muasırlar

Büyük muasır serisinden

Boris Savinkov makalesi

Doğru değil mi?

Gencler, talebe ve barlar

Şehir Meclisi, yeni belediye zabıtası talimatnamesini hazırlarken sinemalar, tiyatrolar, eğlence yerleri ve barlar hakkında bazı yeni esaslar koydu. Bu arada on iki yaşından aşağı çocukların barlara ve içkili eğlence yerlerine kabul edilmesini ve on sekiz yaşından aşağı genclere de oralarda içki verilmesini menetti. Bu, hiç şüphesiz çok takdir olunacak bir karardır. Hatta, biz Şehir Meclisinin takyidatında biraz hafif davrandığı fikrindeyiz. Çünkü diğer taraftan talebenin barlara, içkili eğlence yerlerine girmelerini kat'i surette men' tesebbüsüne girişen Maarif Vekâletinin bu yasağın tatbikatında, oralara talebenin devam edip etmediğini kontrol keyfiyetinde müşkülât çektiği pek açık görülüyor. Binaenaleyh belediye zabıtası talimatnamesinin bu maddesi on sekiz yaşından aşağı genclerin barlara ve içkili eğlence yerlerine kabullerine toptan mâni olacak şekilde tadil edilirse Maarif Vekâletinin emrinin de hakkile yerine getirilmesi imkân dahiline girer ve zaten talebe olsun, olmasın on sekiz yaşından aşağı genclerin böyle yerlere girmelerinin yasak edilmesi hiç bir suretle zarar değil, bilâkis büyük faydalar temin eder, diyoruz,

Doğru değil mi?

Et meselesi

Murakabe komisyonu dün de bu işi konuştu

Fiat Murakabe komisyonu dün Mıntaka Ticaret müdürlüğünde Vali muavini Ahmed Kınıkın riyaseti altında toplanmış ve başta et meselesi olmak üzere bir çok işleri tetkik ederek kararlar vermiştir. Et işi üzerinden Kasablar Cemiyetinin yaptığı teklif Ticaret Vekâleti tarafından da esas itibarile muvafık görülmüş, yalnız buna aid esbabı mucibe Fiat Murakabe komisyonundan istenmiştir. Dün komisyon Vekâlete gönderilecek raporu/ hazırlamış, bu arada komisyona gelen Kasablar Cemiyeti umumî kâtibi Ömer Koç da şarkta kasablık hayvan vaziyeti ve şehirle civardaki stoklar üzerinde izahat vermiştir.

Halen İstanbula kasablık hayvan gönderen şark vilâyetlerinde yaylım hayvanları bitmiş gibidir. Besi hayvanları sahibleri de bu hayvanlar masraflı olduğundan bugünkü fiattan idare etmediğini ileri sürmektedirler. Diğer taraftan bu sene şarktan hayvan ihracatı mahdud olmuştur. Fakat buna mukabil muhtelif ihtiyaclar için külliyetli kavurma yapıldığından İstanbula gelmesi lâzım gelen kasablık hayvanlara tesir yapmıştır. Komisyonda bütün bu cihetler tetkik olunmustur. Bu hususta son karar Vekâlete aid olacaktır.

Fiat Murakabe komisyonunun dünkü içtimaında ayrıca çivi fiatlarile çivi ihtiyacı üzerinde görüsmeler yapılmıştır. Bu hususta da Vekâlete malûmat verilecektir.

ŞEHİR İŞLERİ

Çöp müteahhidine ceza kesildi

İstanbul çöplerini denize dökmek işini üzerine almış olan müteahhid bunları Hayırsızada açıklarına dökmek mecburiyetinde olduğu halde Sarayburnu açıklarından denize bıraktığı görülerek kendisine 2,000 lira ceza kesilmiştir.

Belediye temizlik müdürlüğü temizlik amelesi bulmakta müşkülât çektiğinden bunların aylıklarını on beş liradan yirmi liraya çıkarmağa karar vermiş ve bu sebeble bu seneki temizlik bütçesini 43,999 lira fazlasile teklif etmiştir. Temizlik müdürlüğü bundan maada Kadıköyünde modern bir çöp fırını ile iki amele garnizonu tesisine karar vermişti. Fakat tahsisat bulunamadığı için bu sene bundan vazgeçilmiştir.

Koskadaki istimlâk işi bitirildi

Koska istimlâk sahasındaki binaların istimlâki işi ikmal edilmiştir. Bunun için 320,000 lira sarfedilmiştir. Yalnız bu saha dahilindeki tarihî hamam muhafaza edilecek, enkaz yığını süratle temizlenerek meydan genişletilecektir.

Şehir ve Memleket Haberleri

Üniversitede sömestr tatili

Rektör Üniversitenin faaliyeti hakkında izahat verdi

Üniversitede sömestr tatili dün başlamıştır Rektör Cemil Bilsel, dün kendisile görüşen bir muharririmize, birinci sömestrde üniversite faaliyetile talebe çaylarından alınan intıbalar hakkında aşağıdaki izahatı vermiştir:

«— Her sene olduğu gibi bu sene de birinci sömestr nihayetinde üniversite mezuniyet sınıfı talebeleri ile pek iyi terfi eden veya pek iyi yazılanlarla görüştüm. Bu görüşmeler, her yıl takib ettiğim birinci gaye, üniversitelileri çalışmaya teşvik ve sömestr tatilini va kalan günlerini imtihan için iyi iyi kullanmağa sevketmektir. Bundan başka, üniversitelileri umumî toplanmalarda ölçü ile düşündüklerini söylemeğe hazırlama, üniversite değerlerini bu kabiliyetlerile tanıma, ihtiyaçları etrafında kendilerini dinleme ve fikirlerinden istifade maksadlarını takib ediyorum: Bu toplantılarda talebenin, çok iyi konuşmalarına şahid oldum. Bunları yarın için memleket adına büyük itimad duyarak ifade ediyorum.

Bir üniversite postanesi açmak, bir üniversite marşı yaptırmak, İstanbul şehrini tarihî, bedii, tabiî bakımlardan tanıtmak, üniversite civarındaki içki yerlerinin önüne geçmek.

Postane için, İstanbul Posta Telgraf başmüdürlüğü alâkadar olup benimle gelip görüşmüşlerdir. Üniversite kapısında Maarif Vekâleti kitab satış yerinin karşısındaki yeri postaneye tahsis ediyoruz. İkinci sömestre yetiştirmeğe çalışıyoruz.

Üniversite marşının güftesi ve bestesi için salâhiyetlilere müracaat edilecektir. Üniversite bayrağı yaptırılmaktadır. Bu suretle üniversiteliler, her hangi bir toplantıda kendi bayraklarını taşımak ve kendi marşlarını söylemek imkânına nail olacaklardır.

İlk yıldanberi tekrar edilen bir kısım şikâyetler vardır. Bunların her yıl tekrarlanması ayni mahiyette değildir. Meselâ: Kitab şikâyeti; ilk yıllara nispetle elbet de çok değişmiştir. Şimdiye kadar üniversitenin ve Vekâletin bastırdığı kitabların sayısı 200 ü bulmaktadır. Profesörlerin kendi hesablarına bastırdıkları kitablar da buna yakındır. Ayrıca 60 kitabın da basılmasına devam olunmaktadır. Bilinmelidir ki, kitab şikâyeti otuz sene sonra da üniversitede gene işitilecektir. Çünkü memleketin kitab iştiyakı nispetinde ihtiyacı da büyüktür.

Terim meselesine gelince. fakültelerin her birinde terim komisyonları çalışmalarına devam etmektedirler. Edebiyat fakültesinin hazırladığı büyük rapo run basılması bir iki güne kadar bitecektir. Üniversite heyeti bundan sonra müşterek esaslar üzerinde tenkidlerini bildirecektir. Tıb fakültesi bu yolda faaliyete dahi geçmiştir.

Şikâyetlerin bir kısmı da yersizliktir. Meselâ: Coğrafyacıların 150 kişi alabilecek bir dershaneye 400 kişi sığdırılması hakkındaki şikâyetleri yenidir. Edebiyat fakültemizin bu zümresi geçen sene ve bu sene birdenbire kabarmıştır. Sebebi tarih, felsefe ve Türkoloji zümrelerinde eski dille yazılmış eserlerde araştırma yapabilmenin güçlüğüdür. Coğrafya derslerinin merkezde yeni yaptırılan dershanede okutulabilmesi imkânları temin edilmiştir. Programların ihtiyaca göre tertib edilmesi de fakültece göz önünde bulundurulacaktır.

Umumî olarak diyebilirim ki yedi senedenberi talebemiz biraz daha artıyor. Bugün talebe mevcudu açılışımın 3 buçuk misli olmuştur. Yersizliğin doğurduğu şikâyetlerin devamı pek tabiidir. Geçen yıl 700 kadar mezun verdik, buna mukabil 2225 kişi aldık. Bu suretle Üniversite talebesi çoğaldıkça yer ,levazım ve tedris unsurları, o nispette de artmadıkça şikâyet beklememek gayritabii olur. Ümid veren cihet şudur ki geçen yıl Üniversiteye 170 pek iyi yazılmıştı. Bu sene bunların sayısı 340 ı bulmuştur ve bütün yeni yazılanlarda bariz iyilikler vardır. Bu, liselerimizin gittikçe bize daha iyi talebe gönderdiğine bir delildir. Rektörler ile hasbihal eden bütün talebeden memnunum. Bütün profesörlere, çaylara çağırdığım ve çağıramadığım talebelere sömestr tatilinde iyi dinlenmeler ve serbest çalışmalar dilerim.»

Yeni muamele vergisi kanunu

Defterdar mükellefleri tenvir ediyor

İstanbul Defterdarı Şevket Adalan bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur:

«— Yeni muamele vergisi kanunu, bidûmum sınaî müessese ve imalâthaneleri vergiye tâbi tutmuştur. Ancak istihdam ettiği işçi sayısı müessese sahibi dahil olmak üzere beşi tecavüz etmiyen ve muharrik kuvvet kullananlar da mu - harrik kuvveti de iki beygiri geçmiyen küçük san'at müesseseleri bazı kayıd ve şartlar altında vergiden muaf tutul - muştur.

Küçük san'at müesseselerinin bu muafiyetten istifade edebilmeleri için İstanbulda Galata Balıkpazarında muamele ve istihlâk vergileri Merkez Takhakkuk şefliğine müracaat ederek bedava verilmekte olan bir (muafiyet karnesi) almaları lâzımdır.

22/1/941 tarihli yevmî gazetelerin hemen hepsinde ilân edildiği veçhile bunun için bir aylık müddet verilmiştir. Bu müddet mezkûr ilân tarihinden başlamıştır. ve 22 şubat 941 günü hitama erecektir. Müesseselere bir kolaylık olmak üzere muafiyet istidaları tabolunarak şubece istiyenlere verildiğinden ayrıca istida yazdırmağa da hacet kalmamaktadır.

Bu müddet zarfında (muafiyet karnesi) almıyanlar işçi kullanmasalar ve motörleri bulunmasa bile vergiye tâbi tutulacaklardır.

İstanbulda muafiyetten istifade edecek: Kalaycı, demirci, dökümcü, bakırcı, muslukçu, mücellid, çinkograf; hâkkâk, saatçi, kuyumcu, tenekeci, çilingir, tesviyeci, tornacı, marangoz, doğramacı, kutucu, sandıkçı, parmakçı, kürekçi, kafes, korniş, oyuncak gibi ufak tahta işi yapanlar, dokumacı, çorabcı, konfeksiyoncu, terzi, çanta ve saraciye amilleri, kunduracı ve kundura, mücevherat, radyo, elektrik, araba, elbise tamircileri ile bunlara mümasil imalâthane, atölye ve tamirhane işletenler gibi pek çok küçük san.at erbabı vardır. Şimdiye kadar müracaat edenlerin miktarından bu ufak san'at erbabının vergiden muaf olabilmeleri için mutlaka bir muafiyet karnesi almaları icab edeceğini henüz bilmedikleri anlaşılmaktadır. Bu yüzden bir çok vatandaşlar ileride müşkül bir vaziyete düşerek sırf karne almamış olmaları dolayısile vergi ödemek mecburiyetinde kalabilirler. Buna mahal kalmamak üzere alâkadar san'at erbabı ve ufak san'at müesseselerinin kanunî müddet zarfında yani 22 şubat 1941 tarihine kadar behemehal müracaatte bulunarak karne almayı unutmamaları lâzımdır. Bu hususta vatandaşların arzu ettikleri fazla izahat ve tafsilât muamele ve istihlâk vergileri müdürlüğile şubesince verilmektedir.»

MAARIFTE

Talebe nasıl selâm verecek?

Maarif Vekâleti, talebelerin, Türk sancağını, cenazeyi, büyüklerini ve arkadaşlarını ne suretle selâmlıyacağını tespit ederek mekteblere bildirmiştir. Bu esaslara göre, erkek talebeler, başlarında şapka bulunduğu zaman sağ ellerini şapkalarının viziyeirne götürmek, kız talebeler de hafifçe başlarını eğmek suretile selâm vazifelerini ifa edeceklerdir. Bayrak çekme merasimlerinde, talebeler büyük bir hızmetle bayrağı selâmlıyacaklardır. Toplu vaziyette ve teftişlerde büyükleri tarafından hatırları sorulduğu zaman hep bir ağızdan «sağ ol» diye cevab vereceklerdir. Maarif Vekâleti talebenin bu esasları itiyad haline getirmesi için, mekteb idarelerinin ehemmiyetle üzerinde durmalarını bildirmiştir.

Kısa Haberler

★ Çift numaralı taksilerin nöbette bulunduğu gün çalışan 2401 numaralı otomobilin şoförü Cemal, dün asliye ikinci cezada bu suçtan 50 lira para cezasına mahkûm edilmiştir.

★ Ticaret Vekâleti, beyaz peynir fiatlarına yapılan zammı tasvib etmiş, fakat bu fiattan piyasada halkın daima peynir bulmasının temini için direktifler vermiştir.

Çocuk düşüren bir doktor

Düşürülen çocuğun anasile beraber tevkif edildi

Fatihte oturan Dikran kızı 18 yaşlarında Anjel ve Tünelbaşında doktor Saib Ali çocuk düşürme suçundan dün adliyeye verilmişler ve birinci sulhcezada yapılan sorguyu müteakib tevkif edilmişlerdir.

İddiaya göre, Anjel, kocası Ariften olan çocuğunu düşürtmek için doktor Ali Saibe müracaat etmiştir. Doktor da 15 lira mukabilinde çocuğu almıştır.

Fakat fazla kan kaybeden Anjelin hastaneye kaldırılmasına lüzum görülmüş ve hâdise de bu suretle meydana çıkmıştır.

ADLİYEDE

Muhakeme edilen ihtikâr maznunları

Yüz kuruşluk boyunbağını 175 kuruşa satan Kapalıçarşıda 130 numarada tuhafiyeci Yeşoa Baharın muhakemesine dün asliye ikinci cezada başlanmıştır. Mahkeme, Yeşoa Baharın tevkifine ve şahid olarak Rafael ve Kâmilin celbine karar vererek celseyi talik etmiştir.

Diğer muhtekirler

Üsküdarda Hâkimiyetimilliye cad desinde 41 numarada sütçü Dimitri tereyağını 220 kuruşa satarak ihtikâr yapmaktan, Taksimde Cumhuriyet caddesinde 17 numarada lâstik ticareti yapan Kamhinin bir adamı ihtikâr yapmaktan ve Muiz Gündoğanla Vitali Levatan kâğıd ihtikârından Cumhuriyet Müddeiumumiliğine verilmişlerdir.

İhtiyar kadının parasını almak istiyenler

Kasımpaşa civarında oturan 80 yaşlarında Behice adında ihtiyar bir kadının kiracısı Salim, bir gün ev sahibesinin odasındaki bir çekmecede yüz lira kadar para görmüş ve parayı arkadaşı Niyazi adında bir sabıkalıya haber vermiştir. Niyazi, münasib bir zamanda eve girerek ihtiyar kadıncağızın ayaklarını ve ağzını bağladıktan sonra çekmeceyi bulmuş, fakat içinden bir şey çıkmamıştır.

Bilâhare yakalanan Niyazi ve arkadaşı Salimin muhakemelerine dün birinci Ağırcezada başlanmıştır.

Dünkü celsede Niyazi ve Salim suçlarını tamamen inkâr etmişlerse de, ihtiyar ev sahibi kadın Niyaziyi tanımıştır. Kadıncağız . bir hissi kabelvuku o günü parayı çekmeceden alarak koynuna koyduğunu ilâve etmiştir.

Muhakeme bazı şahidlerin celbi için talik edilmiştir.

Çöp arabasına yılan atmış

Bir kaç ay evvel Kumkapıda Talebe Yurdu önündeki çöpleri toplıyan çöpçü Yusufun arabasına o civardaki bakkal Ahmed bir paket atmıştır.

Yusuf, biraz ileride toplanan çöpleri arabasına atmak üzere araba kapağını açtığı zaman bakkalın attığı paket içinden çıkan büyükçe bir yılan çöpçüyü ısırmıştır. Yusuf derhal Cerrahpaşa hastanesine kaldırılarak tedavi altına alınmıştır.

Bu vak'aya aid muhakeme, dün asliye altıncı cezada neticelenmiş ve bakkal Ahmed, üç gün hapse ve çöpçüye beş lira tazminat vermeğe mahkûm edilmiştir.

Bir polis mahkûm oldu

Şişhanede arabacı Yaşardan fazla yük aldığını bahane ederek üç lira rüşvet alan polis Talâtın muhakemesi dün asliye 8 inci cezada neticelenmiştir.

Suçu sabit görülen Talât iki sene üç ay hapse mahkûm olmuştur.

Bir hırsızın mahkûmiyeti

Mahmudpaşada Mehmedin arabasından bir top pijamalık kumaş çalarak kaçarken yakalanan sabıkalı Diyamandi, dün birinci sulh cezada yapılan muhakemeyi müteakib diğer suçlarının da içtimaile bir sene üç ay 18 gün hapse mahkûm edilmiştir.

HEM NALINA HEM MIHINA

Bu da, bir ihtimal!

İspanyol diktatörü General Franko, hiç belkenmiyen bir zamanda, ansızın ve acele, iki büyük hamisi ve velinimetinden biri olan Sinyor Mussolini'yi ziyaret edip döndü.

Diktatörler arasında vuku bulan bu gibi mülâkatlar, daima şüpheli olduğu için Franko - Mussolini görüşmesi de bir sürü dedikoduya mevzu oldu. Yalnız, bizim Ankara Radyo gazetesi, evvelki akşamki neşriyatında beş şayia saydı ve sonra şu mütalaayı ilâve etti: «General Franko'nun ne yapmış olduğu malûm değildir; fakat yapmıyacağı muhakkak olan birşey varsa, o da mihverin müttefiki olarak harbe girmektir.»

Filhakika, İngilterenin en sıkışık zamanı olan geçen senenin haziran - birinciteşrin devresinde harbi göze aldırmıyan Franko'nun, İngiliz Nil ordusunun Libyadaki İtalyanları temizlediği sırada, mücadeleye atılacağını akıl ve mantık almaz. Fakat bugünkü sar'alı siyaset ve harb hareketlerinin hangisinde akıl ve mantığın yeri var ki... Eğer akıl ve mantık hâkim olsaydı, harbe karışmadığı aylarda, rahat rahat milyarlar kazanıp duran İtalya, «Kurbağa ile öküz» masalını andıran bir düşünce ile büyük imparatorluk kurmak sevdasına kapılıp başını belâya sokar ve bugünkü vaziyete düşer miydi?

Akıl ve mantığı bir tarafa bırakmak lüzumunu kabul edince, Franko'nun da, her türlü yardımlarla kendisini bugünkü ikbal mevkiine çıkaran efendilerine hem bir hizmet ederek borcunu ödemek, hem de ayni zamanda Akdenizin garb kapısını ele geçirmek için, Cebelüttarığa salsırması ihtimali, pek de yabana atılamaz.

Bu takdirde, mihver, İngiltere. yerine İngiliz imparatorluğuna karşı Akdenizde taarruza geçmek kararını vermiş olabilir. İngiliz imparotluğu denilen muazzam devin kafası Büyük Britanya adasında ise kalbi de Akdenizdedir. Gerçi, bu kalb, bir insan yüreği gibi göğüs tahtasının bir kaç santimetre arkasında ve kolayca yaralanması kabil, bir vaziyette değilse de, gene mühim ve nazik bir uzuvdur.

Almanya, Büyük Britanya adası denilen kalenin derin ve geniş su hendeğini ve bu hendeğin arkasındaki sed ve surları yıkamıyacağını anladı ise, çizmesi ayağını fena halde sıkmağa başlayan müttefiki ve kendilerine efendilik ettiği İspanya ve Bulgaristanla beraber, bütün Akdeniz havzasında, merkezden, garbdan ve aşırtan umumi bir taarruza geçmek fikrine kapılmış olabilir.

Alman kara ve hava orduları, ayni zamanda, hem İngiltereye, hem de Akdenizde taarruza gececek kadar boldur ve Akdenizde isin ağırlığını Almanya değil, müttefikleri yüklenecektir.

Böyle bir Akdeniz taarruzu Almanyayı zafere götürür mü? O, başka bir bahistir; götürmese dahi Almanya, Akdenizde mağlûb edilemez ya... Bununla beraber Franko'nun kendisine Mussolini tarafından yanılmış, olması muhtemel böyle bir teklifi kabul ederek harbe girmesi ihtimali pek zayıftır. Çünkü, böyle bir sey yapacak olsaydı, geçen yaz yapardı. Yalnız yukarıda da söylediğimiz gibi, bu diktatörlerin görüşmelerinden «havır» dan ziyade «ser» çıktığı için, ileri sürülen bir sürü ihtimaller arasında, bu da aklımıza geldi.

MÜTEFERRİK

Ticaret müdürü Ankaraya gitti

Mıntaka Ticaret müdürü Said Rauf Sarper, Ticaret Vekâletile temasta bulunmak üzere Ankaraya gitmiştir. Mıntaka Ticaret müdürü bilhassa İstanbulda tekâsüf etmiş olan ihracat işlerinin sühuletle yapılabilmesi, lisans meseleleri, bunun yanıbaşında ithalâtta kolaylık mevzuları üzerinde Vekâletle temas edip bazı temennilerde bulunacaktır. Bu meyanda Fiat Murakabe komisyonunun çalışmalarına aid bazı hususlar da vardır.

Ticaret müdürü, ithalât maddelerinin tevzii işleri üzerinde Vekâlete izahat verecektir. Yeni gelen 500 otomobil lâstiğinin süratle tevzii de istenecektir.

Otelciler cemiyetinin kongresi

Otelciler cemiyeti kongresi dün Türbede cemiyetler merkezinde yapılmıştır. Kongreyi reis Şevket Asım açmış ve riyaset divanı seçildikten sonra idare heyeti raporu okunmuştur. Raporda cemiyetin geçen sene içinde otelcilik ve otellerimizin ıslahı mevzuu üzerinde Belediye ile yaptığı temaslar zikrolunmakta, bundan sonra Hava Kurumuna yapılan teberru ve esnaf hastanesine verilen yardım parası hakkında izahat verilmekte idi.

Raporun ve bütçenin kabulün - den sonra nısfının müddeti biten idare heyeti azaları yerine yenileri seçilmiştir.

Kongreye davet

Kızılay cemiyeti Beşiktaş şubesinden:

Umumî nizamname hükümlerine tevfikan kaza şubemizin yıllık kongresi 22 şubat 941 cumartesi günü saat 15 te Beşiktaşta Akaretlerde Halkevi salonunda akdedilecektir. Bütün azanın teşrifleri rica olunur.

CUMHURİYET

Nüshası 5 kurustur.

Abone şerait { Türkiye için / Hariç için

Senelik 1400 Kr. 2700 Kr.
Altı aylık 750 » 1450 »
Üç aylık 400 » 800 »
Bir aylık 150 » Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaamdan mes'uliyet kabul olunmaz.

Küçük hikâye

Kızın istediği

Leman Ahıskal

Bir cumartesi günü idi.. Emel gene yurddan çıktı. Pazarı Kadıköyündeki teyzesinin yanında geçirmek üzere gidecekti. İskeleye geldi. Kişeler kalabalıktı. Araya girdi. Sırasını bekledi ve tam bilet alacağı zaman çantasının bomboş olduğunu gördü. Yavaşça bir kenara çekildi Her tarafını aradı. Nafile.. On parası yoktu. Beş lira parasının yerinde yeller esiyordu. En ümidsiz kaldığı bir sırada Bürhan çıktı.. Elinde iki bilet vardı. Emel ses çıkarmadı. Bu tesadüfe memnun oldu.. Kadıköyüne kadar tatlı tatlı konuştular.. Emel vapurun bu kadar çabuk ilerlediğinin hiç farkında olmamıştı. Ayrıldıkları zaman Emelin gözü Bürhanın arkasından takıldı kaldı. Yürümeğe başladı. Merak ederek bir daha para çantasını yokladı. Hayret.. Paraları olduğu gibi yerinde duruyordu.. Dişlerini gıcırdattı. Bu oyunu mutlak su - rette Bürhan oynadı, diye söylendi.

Bürhan da Kadıköyünde bir akrabasında kalacak ve pazartesi sabahı gene beraberce İstanbula döneceklerdi. Pazartesi buluştular. Emel Bürhanın parmak oynatışını bile gözetliyor ve yeni bir oyun oynamasına fırsat bırakmıyordu. Köprüye geldikleri zaman ayrıldılar. Emel tramvaya binerek yurda geldi. İçeri gireceği sırada kapıcı yolunu kesti:

— Affedersiniz Bayan.. Size aid olan bu makası biraz evvel bir Bay getirdi. Evde unutmuşsunuz. Selâmları var...

Emel çıldıracaktı... Fakat Bürhana karşı da içinde bir takdir hissinin uyandığını ve bunun daha çeşidli duygulara yol açtığını seziyordu.

Günler geçti.. Hâdiseler devam etti.. Emelle Bürhan tam bir anlaşma içinde duyuşlarını ailelerine açtılar ve işin ciddî olduğunu anlattılar.. İki anne konuştu. Söz kestiler. O akşam annesi Emele:

— Kızım, Bürhan hakkında malûmat aldım, dedi.

Emel sabırsızlıkla bekliyordu.. Acaba Bürhan hangi işi yaptığını, hayatını nasıl kazandığını anlatmıştı... Asıl müspet haberler annesinde idi.. Annesi devam etti:

— Bürhan Almanyada yüksek inşaat mühendisliği tahsil etmiş, doktorasını vermiş bir genc. İntihabından dolayı seni takdir ediyorum yavrum..

Bu ana kadar onun yolunda can veren Emel birdenbire durakladı ve yıldırım gibi odadan fırladı. Yarım saat sonra Bürhanın karşısında haykırıyordu:

— Niçin bana yalan söyledin..

Bürhan şaşkındı. Emeli kandırmağa, ikna etmeğe çalıştı. Nafile.. Nihayet hakikati anlattı:

— Almanyada bir arkadaşla tanış - mıştım. Çok yaman bir hokkabazdı. Seninle ilk tanışmak istediğim zaman yardımını rica ettim.. Bildiğin gibi oyunlar oynadık.. Senin bunlardan hoşlandığını gördükçe devam ettik.. Artık bitti.. Görüyorsun ki hokkabaz değilim..

— Çok fena ruhlu bir çocuksun ama..

— Neden Emel?.

— Beni kandırdın.. Ben seni öyle iken çok seviyordum. Şimdi gözümde yoksun. Seni sevemem artık anlıyor musun?.

Hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Sözlerini güçlükle bitirdi..

— Bundan sonra beni unut Hem şunu da iyi bil ki, bir kadın içinde başkasının yardımını bekliyen erkekleri kadın hoş görmez.. Böylelerine «Pısırık» derler. Beni artık sevgimle bırak.. Ben onun yalnız masalını anacağım artık.. Allaha ısmarladık..

Emel çıktı, gitti. Çok yalvardılar. Çok zorladılar. Bürhanın göz yaşları boşa gitti. Şimdi Emel eski Emel değil Tanınmıyacak kadar değişti, durgunlaştı.. Geceli gündüzlü masalını heceliyor..

Kızı isteğine bırakırsan ya dayulcuya, ya zurnacıya varır derler.. Ne doğrul..

SON HABERLER

Siyasi İcmal

General Franko'nun seyahati

General Franko, Sinyor Mussolini ile görüştükten sonra Mareşal Peten tarafından davet edilmek üzere Fransaya döndü. Anlaşılan oradan da İspanyaya gidecek.

Franko - Mussolini mülâkatından sonra neşrolunan resmî tebliğ Avrupa meselelerinden iki tarafı alâkadar edenlerinin görüşülerek iki taraf arasında görüş birliğinin tebarüz ettiğini anlatmaktadır. Niyete göre her çeşid tefsire müsaid olan bu sözleri tefsir etmemek en isabetli harekettir. Fakat mülâkatın harb veya sulh namına hiçbir mühim hareket başlangıcı teşkil etmediğine dair ileri sürülen mütalea, sağlamlığımı muhafaza etmektedir.

Bu böyle olmakla beraber iki hükûmet reisinin de bu sırada boşu boşuna görüştükleri de iddia edilemez. Çünkü General Franko'nun Sinyor Mussolini ile görüştükten sonra Mareşal Peten'le görüşmesi, mülâkatın hedefi hakkında bir ipucu vermektedir. General Franko'nun, Mussolini ile görüştükten sonra Mareşal Peten'le görüşmesine bakarak onun mihver namına Fransa nezdinde bir teşebbüste bulunmak üzere hareket ettiğine hükmetmek mümkündür. Geçenlerde Hitler'le Mussolini'nin görüş - tüklerini ve bu görüşme sırasında herhalde birşeyler kararlaştırıldığını hatırlarsak, mihverin, Fransadan doğrudan doğruya istiyemediği, yahud isteyip de almağa muvaffak olamadığı bir şeyi General Franko'nun tavassutile elde etmek için bu mülâkatları hazırladığına hükmetmekle yanılmamış oluruz.

Mihverin Fransadan neler istediği malûmdur. Fransanın mihvere karşı kullanmak imkânını haiz iki kuvveti vardır. Biri imparatorluğu, diğeri donanması. Fransadan Avrupa ve Afrikadaki üslerini istemek, Fransız imparatorluğunu kundaklamak ve imparatorluğun taksimini kabul etmek demektir. Ve Fransanın kendi hayatî menfaatleri namına mâni olması lâzım gelen bir şey varsa, imparatorluğunu her tehlikeye karşı müdafaa etmektir.

Mihverin Fransız imparatorluğu - nu parçalamasına hizmet edecek amillerin en mühimlerinden biri, Fransız donanmasıdır. Fransa bu donanmayı teslim ederse bugün İngiltere aleyhinde kullanılacak olan bu donanma yarın Fransayı bir kere daha ayaklanamıyacak hale getirecektir.

Bu yüzden Mareşal Peten'in bu iki nokta üzerinde gevşeklik göstermediğini, hatta donanmayı hiç bir kimseye devretmemeyi taahhüd eden Amiral Darlan'ı kendine halef olarak tayin ettiğini görüyoruz.

Mihverin, General Franko'yu öne sürerek istediği şey, Fransız donanması, yahud Bizerte gibi Fransız üsleri ise bu teşebbüsün muvaffakiyetsizlikle nihayet bulduğuna hükmetmek herhalde yanlış olmaz. Bu da mihverin son günlerde giriştiği siyasî taarruz namına bir mağlûbiyet teşkil eder. Ve bu yüzden mihver, Akdenizdeki vaziyeti değiştiremiyecektir.

Balkanlarda:

Siyasî taarruzun diğer cephesi olan Balkanlara gelince burada görülen yeni bir inkişaf, bir habere göre Yugoslavya Başvekilile Hariciye Nazırının Berlinden yapılan davet üzerine Balkan vaziyetini görüşmek üzere Almanyaya gitmeleridir. Almanyanın Tuna üzerinde bir cephe hazırladığına dair ısrarla gelen haberler, şüphe yok ki, Yugoslavyayı çok yakından alâkadar eder. Bu yüzden Yugoslavya ricalinin Balkan vaziyetini konuşmak üzere hareket etmeleri, herhalde son günlerde ufku bulandıran cephaları tasfiyeye ve vaziyeti tavzihe yardım edecektir.

Uzakşarkta:

Mihver taarruzunun Uzakşarkla alâkadar kısmında yeni inkişaflar vardır. Bir taraftan Avustralya harb konseyi harbin en vahim safhaya girmekte olduğunu görerek Avustralyanın azamî derecede hazırlıklı olması lâzım geldiğini ilân etmiş ve bu hazırlığı temin edecek mesaiye başlamıştır.

Bir habere göre Amerika da ihtiyatî bir tedbir olmak üzere bütün tebaasının Uzakşarktan ayrılmasını istemiştir.

Bütün bunlar, üçler paktına dahil olan Japonyanın, mihvere yardım için yeni bir harbe girmesine karşı, alınan tedbirlerdir.

Sayed Japonya, Felemenk Hindistanını zaptetmek, yahud bu havalideki stafükoyu başka bir şekilde bozmak için harekete geçtiği takdirde İngiltere ve Amerika bu harekete mukabele edecek ve bunların deniz kuvvetleri Japonyayı abluka altına alacaktır.

Fakat Mister Ruzvelt, bu havalide bir harb çıkması ihtimalini çok zayıf görmektedir.

İngiltereye yardım lâyihası:

Amerika âyanının hariciye encümeninde tetkik olunan İngiltereye yardım lâyihası, encümen tarafından kabul olunarak âyanın heyeti umumiyesine sevkolunmuş ve bu suretle, bu muamele mühim bir tekemmül adımı daha atmıştır. Lâyiha, âyanın heyeti umumiyesi tarafından da on beş gün kadar müzakere olunduktan sonra Cumhur Reisi tarafından tasdik olunacak ve meriyet mevkiine konacaktır.

Mihverin sağda, solda siyasî bir taarruza geçmiş olmasına, Japonyayı yeni bir harbe sürüklemek istemesine rağmen hiçbir teşevvüşten müteessir olmıyarak ilerliyen bir hakikat Amerikanın demokrasi cephesine yardım için bütün faaliyet ve kaynaklarını seferber etmesidir.

Mihverin yaptığı siyasî taarruzun karşılaştığı en mühim mukabil taarruz da budur.

Ömer Rıza DOĞRUL

Maraşın kurtuluşu

Yıldönümü büyük merasimle kutlulandı; heyecanlı nutuklar söylendi

Maraş 13 (a.a.) — Maraş dün kurtuluşunun yıldönümünü kutlamıştır.

Bu merasimde meb'uslarımız, Parti mümessili ve Hatay adına gelmiş olan bir heyet de hazır bulunmuştur.

Binlerce Maraşlının iştirak eylemiş bulunduğu bu kutlama töre - nine şeref direğine bayrak çekilme ve İstiklâl maşrışle başlanmış ve Parti adına Abdülkadir Sezai tarafından söylenen hitabeyi Parti müfettişi ve meb'usumuz Hasan Reşid Tangutun nutku takib eylemiştir.

Hasan Reşid Tangut bu nutkunda milli kurtuluş savaşında Maraş müdafaasının büyük önemini tezahür ettirmiş ve Ebedî Şef Ata - türkün hatırasını anarak Milli Şef İnönüne karşı bütün milletçe duyulan sarsılmaz inanı ve sevgiyi sürekli alkışlar arasında bir defa daha teyid eylemiştir.

Nutuklardan sonra geçid resmi yapılmış ve toplu bir halde şehidliğe gidilerek çelenkler konulmuş ve büyüklerimizin hatıraları taziz edilmiştir.

Berlin ve Romanın iddialarına rağmen!

İngiltere, geçen hafta zarfında ancak 40 bin tonluk vapur kaybetti

Londra 13 (a.a.) — Harbin başlangıcındanberi yedinci defa olaraktır ki ticaret gemilerinin haftalık zayiatı vasatisinin dununda kalmıştır.

Amirallık dairesi haftalık tebliğinde 2 şubat geceyarısında sona eren hafta zarfındaki zayiatı şöyle hulâsa etmektedir:

Ceman 40,429 ton hacminde 11 İngiliz vapuru, ceman 13.872 ton hacminde üç müttefik vapuru ve 2962 tonluk bir bitaraf vapuru ki ceman 57.263 ton hacminde 15 vapur.

İkincikânundaki haftalık zayiat vasatisi 34.000 tona yükselmektedir. İlkkânun zarfında ise haftada vasati 68,000 ton vapur kaybedilmiştir.

2 şubatta biten hafta içinde Almanlar 63.877 ton hacminde ticaret gemisi batırdıklarını iddia etmişlerdir. İtalyanlar da aynı müddet içinde 25,000 tonluk gemi batırdıklarını ilân etmişlerdir. Bu suretle düşmanlarımızın iddialarına göre bir haftada 88.877 tonluk vapur kaybetmiş olmamız lâzımdır ki bu doğru değildir.

Almanlar yeni Vichy hükûmetini muvakkat sayıyorlar

Berlin 13 (a.a.) — Yarıresmî bir kaynaktan bildiriliyor:

Almanya Hariciye Nezareti mahfili Vichy meseleleri hakkında burada söylenecek hiç bir söz mevcud olmadığını bir kere daha teyid etmektedir. Siyasî mehafil Vichy'de teşekkül eden kabinenin, zayıf bir adam telâkki edilemiyecek olan Amiral Darlan müstesna olmak üzere, geçici bir mahiyette olduğu kanaatindedir.

General Frankonun Parise uğrayıp uğramadığına dair ecnebi bir gazeteci tarafından sorulan suale Hariciye Nezareti menfi cevab vermiştir. General Frankonun İtalya ile İngiltere arasında bir tavassut rolü ifa edeceğine dair ecnebi memleketlerde yayılan havadisler burada gülünç kelimesile tavsif edilmektedir.

Turan cemiyetinde

Peşte elçimiz Ruşen Eşref Ünaydın bir nutuk söyledi

Budapeşte 13 (a.a.) — Macar Telgraf ajansı bildiriyor:

Turan cemiyetinin senelik ziyafetinde cemiyetin hâmisi sıfatile Arşidük Joseph Francois seçgin davetlileri ve bu meyanda Türkiye, Japonya, Bulgar, Finlandiya elçilerile tanınmış Macar şahsiyetlerini ve Türkiye elçilik memurlarını selâmlamıştır.

Türkiye elçisi Ruşen Eşref Ünaydın bir nutuk söyliyerek son seneler içinde Türkiyede yapılan tarihî ehemmiyeti haiz ıslahattan bahsetmiş ve Türkiye ile Macaristan arasındaki karabet bağlarına işaret etmiştir. Cemiyetin reisi profesör Cholonky, Ünaydına teşekkür etmiştir.

Zavallı Norveç!

Quisling idaresi, hükümdarlık haklarını da müstevliye devrediyor

Londra 13 (a.a.) — «A. F. İ.» Serbest Fransız ajansının Stokholm muhabiri bildiriyor:

Norveçin Quisling tarafından tecdid edilmiş olan yüksek mahkemesi, dün neticesi çok ağır bir karar ittihaz etmiştir. Alman komiserinin Norveçte adlî tatbikata müteallik kararnameler neşri hakkına malik olup olmadığı suretindeki suale hâkim Vaşbotten ile 8 azadan 6 si şu cevabı vermişlerdir:

Yüksek mahkeme, memleketi işgal altında bulunduran devletin kararnamelerinin sıhhat ve makbuliyetini hukuku düvel ahkâmına tevfikan tetkik etmek hususunda her türlü imkândan mahrum bulunmaktadır.

Hâkim, şöyle devam etmiştir: Eğer mahkeme, memleketi işgal etmiş devletin zarurî görmüş olduğu emirleri münakaşa ve binnetice reddedebilmiş olsaydı kendisi için her türlü malûmat mefkud olan bir sahada müdahalede bulunmuş olurdu.

Bu kararın neticesi, ihtimal Norveçlilerin her türlü kanunî himaye mazhariyetlerinin ilgası ve mutlak hukukî salâhiyetin Alman komiserine ve ondan maaş almakta olan hükûmete intikali olacaktır.

Şurası da kayda şayandır ki La Haye mukavelenamesinin 43 üncü maddesi de ihlâl edilmiştir. Bu madde, müstevliyi, sebebi mücbir hali müstesna olmak üzere işgal altındaki memleketlerin kanununa riayete mecbur tutmaktadır.

Sovyetler, Macaristanın Tuna iskelelerini kiralamak istiyorlar

Budapeşte 13 (a.a.) — Havas: Macar - Sovyet ticaret muahedesinin tatbikatından olmak üzere Sovyet hükûmeti Tuna üzerindeki iskelelerin Rusyaya kiralanmasını Budapeşte belediye reisinden istemiştir. Filhakika Sovyetler Macar tezgâhlarına bir çok vapur siparîş etmişlerdir. ve Budapeşteyi tahmil ve tahliye merkezi yapmak niyetinde gözüküyorlar.

San'at üzerinde

İKİ SERGİ

Üç nesil - Bir ibret dersi

Yazan:

Prof. Leopold Lévy

Güzel San'atlar Akademisi resim Şubesi Şefi

Bu yazıya başlarken, ona hâkim olabilecek bir kaideyi, bir prensipi hatırlatmak isterim:

«San'atta, şeklin, dış görünüşün; ruhu, idraki aşmaması lâzımdır.»

İşte bunun içindir ki, dört seneye yakın bir zamandanberi, Güzel San'atlar Akademisinin atölyelerinde, talebelerimize, her şeyden evvel, yüksek mesleğimize yakışan yegâne vaziyeti telkin etmeğe çalışmaktayız. Bu vaziyet te: Kendi kendine karşı asla mızıkçılık etmemek; tabiatin önünde mütevazi, samimî ve sade olmak; lüzumsuz bir çalaki ile öz ifadenin ötesine geçen kolay ve parlak bir teknikten kaçınmaktır. San'atın en yüksek ve en klasik an'anelerine kavuşmak, onları yeniden elde etmek ancak bu kaidelere riayet etmekle mümkün olabilir. Dünün ve bugünün akademik sanatı, bu kaidelerin cahili olduğundan ve göz aldatıcı kıymetsiz endişelere kapıldığından dolayı, cansızdır. Büyük san'at oyununun mukaddes kaidelerine yanlış bir istikamet veren bu akademik san'at, hem kendini, hem de şaşırtarak iğfal ettiği bilgisizleri aldatmaktadır.

Geçen sene Güzel San'atlar Akademisinde tertib etmiş olduğumuz talebe sergisinde, san'ata aşina kimseler, beklediğimiz neticeye vardığımızı müttefikan teslim etmişlerdi: Genc talebelerimizi lüzumsuz tecrübelerden kurtarmış olan tedris usulümüz, hem onların, hem bizlerin lehine olarak, sarfolunan gayretlerin semeresini vermiş bulunuyordu. Bunu yazmak, talebelerden ve tedris usulümüzden bahsetmekle, saded dışına çıkmış değilim. Bilâkis, talebeye her gün vermekte olduğumuz tevazu ve samimiyet dersi bu makalede arzetmek istediğim mütalealarla dolayısile alâkadar bulumaktadır.

Bugün, birçok traftan benim neslimi - 1880 neslini - hatırlatan bir Türk san'at neslinin inkişafını heyecanla takib etmekteyim.

Şayanı dikkat bir tesadüf neticesi olarak, ayni nesle mensub genc Türk ve Fransız san'atkârlarının ayrı ayrı, fakat ayni günde açtıkları sergileri gezmek fırsatını elde ettik. (1). Bundan dört sene evvel Türkiyeye geldiğim zaman, yaşları 25 ile 40 arası olup Avrupadan dönen genc Türk ressamlarının, meraklarını uyandıran bazı sanat ifadelerinin bariz tesiri altında bulunduklarını görmüştüm. O tarihtenberi bu ressamlar, birbirine zıd cereyanlardan, estetizmden, istidadın inkişafına yardım ettiği kadar da muzır olan hümmalı havadan uzak, kendi memleketlerinde fikirlerini olgunlaştırmak imkânını bulmuşlardır. Bu suretle yavaş yavaş şahsiyetini elde etmeğe muvaffak oldular. Bu ressamlar bugün, artık formül halini almış yeni ifadelere haddinden fazla ehemmiyet vermiş olduklarını anlamış bulunuyorlar. Derin ve hassas san'atkâr olan bu zümre bize, harikulâde bir kalkınma nümunesi vermektedir. Talebelik hayatları ile bugün arasında geçen zamanın verdiği olgunluk sayesinde, Avrupada aldıkları dersin semeresini bugün elde edebiliyorlar. Genc Türk ressamları, resim san'atının hikâyevî taraflarını tamamile bertaraf ederek özünü, ruhunu tatmağa ve ifade etmeğe muvaffak olmuşlardır. Böylelikle, bütün kolay ve küçük vasıtaları bırakarak, tedricî surette, ve sırf kendi öz imkânları sayesinde yüksek bir san'at seviyesine doğru yükselmektedirler. Biz, şimdiden bu kadar parlak neticeler veren bu dirilişi büyük bir sempati ile karşılamaktayız.

Artık kendilerini tamamile bulmuş olan genc Türk ressamları, yakında, sevkitabiilerine göre çalışabileceklerdir. Artık, bütün cesaretler kendilerine açıktır. San'atın özünü kavramış olmak itibarile, ne yapsalar, elzem olan muvazene ve ahenkten kat'iyyen ayrılmıyacaklardır.

***

«Genc Fransız Ressamları» sergisinde eser teşhir eden san'atkârlar bize, büyük bir zekânın, sağlam bir seçiş kudretinin ve nihayet çok ince bir zevkin mahsullerini göstermişlerdir. Onların eserleri, san'atın, hassas olmaktan ziyade teorik, fikrî bir idrakinin mahsulüdür. Ayni zamanda bu eserler bize gösteriyor ki, san'atta, bazı vasıtaları anlamış olmak, ruhu kavramış olmaktan çok uzaktır. Burada, Bounard, Matisse, Picasso, Derain, Segouzae gibi yaşayan ve Fransız san'atının şöhretini yapan san'atkârlar eserlerinin hısli olmaktan ziyade nazarî idrakine şahid olmaktayız. Bu idrak ise, David, İngres, Delacroix fena anlaşılan dersleri gibi yeni bir akademizm doğurmaktan başka bir netice veremiyor.

Bu hakikatleri bana söyleten, Güzel San'atlar Akademisinde üzerime aldığım ağır vazifenin mes'uliyet hissidir. Bilhassa talebelerim, bu tenkidlerimde, başlıca kaygısı şahsiyetin inkişafı olan bir terbiye sistemi görmelidirler.

Genc Fransız san'atkârları hakkındaki bu kayıdları ileri sürdükten sonra şunu ilâve etmek gerektir ki, çoğunu şahsan tanıdığım bu ressamlar, bir gün gelip te, ağabeylerini hayrete düşürecek kabiliyettedirler. Onların malik bulundukları kuvvetli vasıtaları gözönünde tutacak olursak şunu katiyyetle beyan edebiliriz: Bu genclerin endişeleri, büyük Fransız resim an'anesini devam ettirmektedir. Harb sonrasının öldürücü havasından kurtulamıyan bu gençler, artık cesaretin ve aykırılığın yeni şekli olacak olan «özlülük» ve «sıhhat» yollarını tutarak, kudretlerini göstereceklerdir. Aralarında bazıları şimdiden bu kudretin nümunelerini bize vermektedirler.

***

Bu satırlara daha sarih bir mana vermek arzusile, bu genclerden evvel gelen nesli - bizim nesli - mevzuu bahsetmek isterim. Bu münasebetle de bazı hatıraları canlandırmak ve san'atımız hakkında da birkaç düşünceyi sıralamak yersiz olmıyacaktır.

Derhal söyleyebilirim ki bu iki nesli - bugünkü nesil ile bizimkini - birbirinden ayıran esaslı nokta, müdafaa eyledikleri iki dinin farkında mündemicdir: Bu dinlerin biri, ibadet ve inanış idi, şimdiki ise, «zekâ» dır. Gerçi biz de, bugünkü gencler gibi, büyük san'atkârlarımızın hayranı bulunuyorduk: Mauet, Renoir, Cezanne, Mallarmé, Verlaine, Rinbaud, Beaudelaire...

Fakat biz, bu yeni genclikte cereyan etmiş olan hâdisenin tam aksine olarak, hakikatin membalarına çıkmak, onları tabiat üzerinde kontrol ve tatbik etmek ve bu kanunları, kendi ifade vasıtalarımızın yardımile eser haline getirmek kaygısını beslemiştik. Bu yepyeni kaygının neticesi olarak meydana gelen eserlerin çoğu, harici görünüş bakımından, görülmemiş hususiyetler taşımakta idi. Bu itibarla, onları «aktüalite» nin ön plânına getiren gayriihtiyarî bir aksülâmel olarak ayni şeyleri söylemek ve ayni kaygıları ifade etmek için daha an'anevî ve daha munis şekiller aradılar. Her san'atkârın eserlerini değil fakat temayüllerini müdafaa etmek hakkını burada kullanarak şahsan bu munis şekilleri tercih ettiğimi de söylemek isterim. Gerçi bu şekiller, bugünün gürültülü, patırdılı münakaşaları arasında kuvvetinden kaybediyor görünebilir. Fakat bu sanat ileride, her şeyin sükûn bulduğu müzede, muasır san'atın bütün kazançlarını, bütün muzafferiyet ve faziletlerini taşıdığını ispat edecektir. Bu da, şekil bakımından en yeni, en aktüel görünen san'atın ayar ve derecesinde!

Hatıralarım şimdi beni 1899 yılına götürüyor. O tarihte bütün bir genclik artık bugün modası geçmiş olan bir bohem hayatı yaşıyordu. Bu dağınık ve serazad hayat belki genc san'atkârların eseri üzerinde de tesir yapmaktan hali kalmadı.

Bu devrenin havasını tarif etmek ne kadar güc! Orada bin mahrumiyet, bin ifrat mevcud idi. San'atkârlar, öz san'at araştırmalarımda, san'at dramının en derin kısımlarına nüfuz etmek, başarmak ve ne pahasına olursa olsun kendilerini ifade etmek aşkile yanıyorlardı. O zaman fakir olmak bir iftihar vesilesi idi. Atiye ümidsiz, fakat ayni zamanda acısız bakılıyordu. Çetin san'at mesleği, bütün ıstırab ve mahrumiyetleri ile kabul olunuyordu.

Sonra Büyük Harb başladı. Büyük badireden sonra gelen nesil, fazla yorulmadan, şahsî maceralara atılmadan, kendinden evvel gelenlerin büyük ıstırablarla kazandıklarını ve bulduklarını istismar etmek, âdeta «endüstriyalize» etmek istedi. Fakat görüyoruz böyle bir sermaye, ondan istifade etmek isteyenlerden intikam almakta ve ellerinde ruhsuz bir akis olmaktan ibaret kalmaktadır. Bir «ibadet» ten başka bir şey olmıyan resim, san'atı böyle bir fırtınadan nasıl sağ ve salim çıkabilirdi?

Ressam Georges Braque resim san'atından bahsederken bir gün şu kat'i hükmü vermişti: «Yazmak, tasvir etmek değildir.» Yani bir şeyi ifade etmek, onu kopya etmek değildir.

Bu izah resmi, tasvir edilmek istenilen şeyin göz aldatıcı bir şekilde tecessüm ve kopya ettirilmesinden ibaret sananları gafletlerinde aydınlatacak mahiyettedir. Eğer san'at, taklid olsaydı her şey nekadar kolaylaşırdı. Hakikat, tam aksinedir. Resim, herşeyden evvel entelektüel bir çalışmadır. O, bütün bir devrin psikolojisini ifade edebildiği kadar ona tesir de icra edebilir.

André Gide'in dediği gibi vasfa lâyık olan her san'at eserinde, Tanrının sesi vardır. Tanrının insanlara bir hitabıdır.

Ve belki bu, bu fani dünyada san'atın büyük azabını izah ediyor.

Leopold Levy

Askerlerimiz için kışlık hediye

Ankara 13 (a.a.) — Askerlerimize kışlık hediye teberruatı hakkında aldığımız telgraflar, Tirebolu halkı evvelce verdiği 1710 parça eşyaya ilâveten yeniden 1952 parça, Bayburdda ilk mekteb talebeleri de 135 parça muhtelif eşya vermişlerdir. Seferihisar kazası halkı da hediye tedariki maksadile 571 lira teberruda bulunmuşlardır.

Çinde binlerce kişi hastalıktan ölüyor

Çunking 13 (a.a.) — Röyter: Çunking'e gelen bir kadın misyonerin söylediğine göre, Şansi eyaletinde çıkan bulaşık hastalıklar ve sıtma yüzünden binlerce kişi ölmektedir. Bundan başka şarki Şansi'de ve Honan eyaletinin şimalinde Japon kıtaatı bir çok köyleri yakmışlardır. Japonlar, Çin kuvvetlerini ve sivilleri aç bırakarak binlerce kişinin ölümüne sebeb olmuşlardır.

Kızılayın yardımı

Ankara 13 (a.a.) — Kızılay umumî merkezinden bildirilmiştir:

Seylâbzedelere yardım için Antakya Kızılay mevcudunun sarfına mezuniyet verilen 850 liradan maada Hatay Valiliği emrine de yeniden telgrafla üç bin lira gönderilmiştir.

Hava Kurumuna yardımlar

Ankara 13 (a.a.) — Türk Hava Kurumuna yapılan yardımlara dair bugün bize gelen haberler, Eskişehir halkının kuruma 1847 lira teberru ettiğini ve bu arada fabrikatör Hamdi Gamgam 500, Ahmed ve Mehmed Kanadilların 300, Ömer Kurt ve İsmail Küflü de yüzer lira vermişlerdir.

Adanada Abidin Ramazan oğlu Kuruma 250, İbrahim Burduroğlu da 200 lira teberru etmişlerdir.

Uzunköprü merkezi ve köyleri halkı kuruma 2314 lira, Safranbolunun Yazı köyü halkı da 200 lira vermişlerdir.

Hadiseler Arasında FELEK

Çivi çakar gibi!

Kari - dediğimiz «velinimet» in ne kadar müşkülpesend, ne kadar vefasız olduğunu bilmezsiniz.

Sevdiği muharrire, beğendiği kaleme meftun görünüp dururken, günün birinde hoşuna gitmiyen bir satırdan dolayı aradaki bütün manevî bağları kırar. Senelerdenberi peşinde koştuğu, ideal bir gazeteci diye adına yemin ettiği muharriri silkip unutma kuyusuna atar.

Buna rağmen gayemiz bütün bu güçlüklerine gene ve bütün nevheves ve pürheves mizaçlarına rağmen onu memnun etmektir.

Onun içindir ki arasıra bu cemaatin içinden yükselen hitablara cevab vermekle kendimizi şahsî bir işle değil, kari kütlesinin bir arzusunu yani umumî bir mevzuu mütalea ile uğraşmış sayarız.

Bize gelmiş olan mektub koleksiyonlarımızı görseniz içinde ne serzenişlere, ne alaylara, ne muahaze ve tenkidlere rastlarsınız!

Öyledir velinimet!

Nitekim dün aldığım bir mektubda bir okuyucu diyor ki:

«Mevzu kıtlığı mı, çene düşüklüğü mü?

«Bir mevzuu üç dört defa yazıyor, bir bahse birkaç sefer dönüyorsunuz. Halbuki hayat yenilik ve değişikliktir. Biz de sizden mevzularımızda daima yenilik bekleriz.»

Belki başka okuyucular da bu fikirdedir, diye mektub sahibinin iliştiği noktayı izah edeceğim:

Efendim! Hepimizin şikâyet ettiğimiz şeydir: - Hâşâ huzurdan - Ben duacınız nasırdan mustaribim. (Bu misali seçişim hepimizin hemen hemen ayni ıstırabda müşterek oluşumuzdur.) Elimde pek tesirli bir reçete var. Arasıra onu yaptırır, sürerim. Lâkin bir defa sürmekle, iki defa sürmekle nasır düşmez. Beş, altı, hattâ on defaya dayanan nasırlar vardır.

Dişimizi yıkarken bir defa fırça vurmakla ağzımızı paklamış olmayız. Fırçayı bir kaç defa tekrar ederiz.

Kunduranızı boyatırken, lostracının keç kere fırça vurduğuna dikkat ettiniz mi?

Cilâ, tesviye ve perdahdaki keramet hep tekrardır.

Pek az kimse bir şeyi bir defa okumakla ezber eder. Umumiyet derecesinde ekser zihinler bilgileri ancak tekrarla hıfzederler.

Ve nihayet bir çiviyi çakarken bir tek darbe kifayet etmez. Boyu pek kısa perde çivileri bile iki, üç çekiç yemezse yerine yerleşmez.

Şu halde tekrar, beşer muvaffakiyetinin büyük kanunlarından biridir.

Fikir ve mütalealarımızın yer etmeleri için onların muhtelif vesilelerle fakat ayni istikamette tekrarında fayda vardır. Bir şeyi bir defa yazmakla bir iz bırakmış olduğumuza kani değilim.

Onun için tıpkı bir çivi mıhlar gibi arasıra - çekici elimize vurmamağa çok dikkat ederek - mevzuumuzu çakmağa çalışırız. Bu hareketimiz ne mevzu kıtlığımdan, ne çene düşüklüğündendir. Sadece tecrübenin ve yukarıya misal - lerini diziverdiğim müşahedelerimizin neticesidir.

Şimdi modern bir buvvette = sebil olan (Taşdelen) membaı eskiden iki geniş taş lüleli bir çeşme idi. Ve bu lüleler den akan sular, üzerine döküldükleri taş yalağı deldikleri için, pınarın adına Taşdelen denmiş idi. Suyun taşı delmesi muntazam, musır bir tekerrürün hüneri ve önüne durulmaz kuvvetinin neticesidir. Bu sırrı başkasına söylemeyin! Aramızda kalsın!

Ve zinhar hakkımızda bu gibi sui zanlarda da bulunmayın.

B. FELEK

Kasablar cemiyetinin senelik kongresi

Kasablar cemiyeti heyeti umumiye toplantısı cemiyetin Karaağacdaki merkezinde yapılmıştır. Uzun müddet devam eden toplantıda yeni idare heyeti intihabı çok hararetli olmuş, âza birçok mevzular üzerinde fikirlerini açıkça söylemişlerdir.

Toplantıyı, reis namına cemiyet umumî kâtibi Ömer Koç kısa bir hitabe ile açmış ve bundan sonra idare heyetinin raporu okunmuştur. Raporda bilhassa et fiatlarını nizama sokmak için fiat murakabe komisyonu nezdinde cemiyetin temsil edildiği ve cemiyetin ileri sürdüğü formülün Ticaret Vekâletine bildirildiği, bu işin hüsnü suretle neticeleneceğinden idare heyetinin emin olduğu kaydolunduktan sonra, Türk Hava Kurumuna bu bir sene zarfında cemiyet azasının 76,404 lira teberruatta bulunduğu, Esnaf hastanesine bin küsur lira yardım yapıldığı kaydolunmakta idi.

Geçen senenin hulâsai hesabiyesile yeni gelir ve gider bütçesinin tetkik ve tasdikından sonra intihab başlamıştır. Çok alâkalı olan intihabda muhtelif namzedlere reyler verilmiş ve bu esnada heyecanlı söz söyleyenler olmuştur. Neticede nısfı yeniden seçilecek idare heyeti için umumî itimadın Rıdvan Sarak, Kemal Guçbel, Rıfat Canayakın, Hüseyin Avni Çelik, Yunus Güler üzerinde toplandığı reylerin tasnifile anlaşılmıştır.

Vesaiti nakliye kazaları

Çemberlitaş Atik Alipaşa camii önünden Beyazıd istikametine giden şoför Kâzımın idaresindeki 1167 numaralı otomobil, caddede karşıdan karşıya geçmek istiyen Ziya adında birine çarparak yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

★ Şoför Cemalin idaresindeki kamyon, Silivrikapı caddesinden geçerken o civarda oturan Sükrünün 9 yaşlarındaki oğlu Sabriye çarparak yaralanmasına sebebiyet vermiştir.

★ Rumelihisarı caddesi 158 numarada oturan bahçıvan Aslan, bahçesinin duvarını tamir ederken, duvardan düşen büyük bir taşın basına isabet etmesi neticesi ağırca yaralanmış, tedavi altına alınmıştır.

« CUMHURİYET » İN EDEBÎ ROMANI : 57

Kızıl Vazo

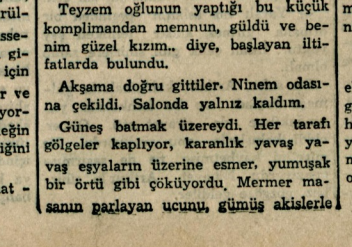

Yazan: Peride Celâl

Sonra daha eski günler.. Birbirimize açılmadığımız günler.. Kalblerimiz mana veremediğimiz garib bir çarpıntı içinde, her sözün sonunda gözlerimiz birbirine bağlanıp ayrılamıyarak utanmalar, çekinmeler, tereddüdler içinde ne tatlı heyecanlar geçirmiştik.. Cami avlularında, çeşme başlarında, müzelerin loş koridorlarında nasıl birdenbire durur, birbirimize söyleyecek bir şey varmış gibi bakışlar, sonra söylediğinizi unutmuş gibi susar ve gülümserdik. Kalblerimiz henüz birbirine açılmamıştı. Fakat onların çarpıntılarını hissediyor - duk. Aramızda bir şey örülüyor, bir ağ görünmez bir ağ vücud buluyordu. Damarlarımızda sanki kanımız sıcaklaşıyor ve arzu ile, zevkle, tarifi imkânsız tatlı, sarhoş edici, insanın aklını şaşırtan harikulâde bir iksirle doluyorduk. Bizde bir şey, bir hiç, bir bahçede bulunmıyan harikulâde bir meyva gibi, olgunlaşıyordu. Bu belki ruhumuzdu. Bakışlarımızla konuşuyor, sözler du - daklarımızdan çıkmadan anlıyorduk. Ve nihayet o yağmurlu gün. Hâli bir adada, insanlardan uzak, tek başımıza kaldığımızı sanacak kadar kendimi bir aralık onunla yalnız, yapayalnız hissetmiştim. Dışarda camları yalayan yağmur, ağaçların pencerelere vuran, hışırtılarla çırpınan yemyeşil dalları ve içerde o kıpkırmızı odada, onun kolları arasında...

Silkindim, yatağın içinde hiddetle döndüm. Neye yarar, düşünmek neye yarar! Şu anda birbirimizden uzak, birleşmemek üzere ayrılmış olduktan sonra.. Böyle yalnız, bu odada unutulmuş, onun tarafından terkedilmiş, düşünmek ve ıstırab çekmek.. Hayır artık istemiyorum, tahammül edemiyorum. U - nutmalıyım. O hayali, o geçmiş günleri bir ölüyü gömer gibi nisyanın karanlık çukuruna bırakmak, gömmek istiyorum.

Gözlerimden sıcak yaşlar yanaklarıma döküldü, fakat bu kabil mi! Unutmak, düşünmemek elde olan şey mi bu!

Gözlerimi sıkı sıkı yumdum. Dudaklarım kısılmış, vücudüm yatağın içinde gerilmiş, kendimi başka şeyleri düşünmeye zorladım. Bunun da faydasız olduğunu anlayınca oturdum. Işığı tekrar yaktım ve kitab okudum. Sonra üstüste sigara içtim. Sabah şefek sökü - yordu dalmışım.

***

Gene Hüseyin erkenden sokağa çık - mış. Aşağıda ninemle karşılıklı otur - duk. Sıkıntılı bir sükût içindeydik. O yüzüme bakmaktan korkar gibi gözlerini odanın köşesine, pencerelere, du - varlara doğru kaçırıyordu. Yüzüne dikkat ettim. Bana birdenbire çok ihtiyarlamış göründü. Bluzunün beyaz yakası arasından sarı ve kat kat kırışıklarla dolu ince boynu görünüyor. Gözlerinde bir sönüklük, dudaklarında aşağıya doğru acı bir sarkış var. İçim sızladı. Bütün bunlara hattâ hastalığına sebeb ben miyim, diye, düşündüm...

Öğleye doğru birdenbire misafirler bastırdı.. Necmiye kocasile Çamlıcadan, teyzem Cemalle Boğazdan geldiler, yemeği beraber yedik. Ninem biraz canlandı. Sevinmiş görünüyordu. Teyzem onu zayıflamış buldu. Bir çok şeylerden konuştular. Dayım grip geçirmiş. İbrahim Bey nihayet emeline kavuşmuş, yakında meb'us oluyormuş, Fatmadan mektub varmış, Cemalin maaşı artmış, İstanbula nakli mevzuu bahismiş, daha bir sürü havadis, akraba dedikoduları... Sofrada konuşulacak şey kalmamıştı. Teyzem Boğazdaki komşularına aid hikâyeler anlatıyordu. Havaya, yemeklere, iştah ve iştahsızlığa aidşeyler konuşuldu ve nihayet büsbütün susuldu. Bu öyle sıkıntılı bir sükûttu ki masanın etrafını çeviren hepsi âşina, akraba çehrelerinin, çatal bıçak gürültülerinin arasında boğulacağını hissediyordum. Önümdeki yemek olduğu gibi duruyor, bir şey yapmış olmak için yalnız sık sık, yudum, yudum alıyor ve yemediğimi belli etmemeğe çalışıyordum.. Necmiye saf, iyi kız. Yemeğin sonuna doğru birdenbire şöyle dediğini duydum:

— Senin bir sıkıntın mı var, rahatsız mısın?

Başımı kaldırıp kime soruyar, diye, baktım. Bana soruyordu. Gülmeğe çalışarak omuzlarımı silktim, hiç bir şeyim olmadığını söyledim. Ninemin gözlerini üzerimde hissediyordum. Cevab vermek daha müşkül oluyordu. Cemal:

— Biraz zayıflamışın da, dedi. Fakat sanayakışmış...

Teyzem oğlunun yaptığı bu küçük komplimandan memnun, güldü ve benim güzel kızım.. diye, başlayan iltifatlarda bulundu.

Akşama doğru gittiler. Ninem odasına çekildi. Salonda yalnız kaldım.

Güneş batmak üzereydi. Her tarafı gölgeler kaplıyor, karanlık yavaş yavaş eşyaların üzerine esmer, yumuşak bir örtü gibi çöküyordu. Mermer masanın parlayan ucunu, gümüş akisleriyle aynaları ve çiçeklerle doldurulmuş olan kızıl vazoyu şekilleri yumuşamış, hafif pırıltılar içinde görüyordum. Oldukları yere yapışmış gibi hareketsiz duran bütün bu ağır eşyalar karanlık ve sessizlik büsbütün sıkıntımı ar

Piyasa hareketleri

Yapağı piyasasında büyük faaliyet başladı

Bu hafta içinde, piyasamızın ihtiyacı olan külliyetli ithalât eşyası bekleniyor

Geçen hafta İstanbuldan yapılan ihracat gene normalden üstün olmuş, iki milyon lirayı geçmiştir. Bilhassa haftanın ilk gününden itibaren günlük ihracat yekûnu hep yüksek rakamları bulmuş, yarım milyon lirayı geçen günler olmuştur. Fakat, haftanın son günü nakil vasıtası olmaması dolayısile ihracatın ancak on bin liraya düşüşü ve iki parti mala inhisar edişi haftalık ihracat yekûnunu düşürmüştür. Fakat, önümüzdeki hafta ve aylar için büyük partilerin ihracı imkânı geçen hafta içinde hazırlanmıştır. Bu itibarla geçen haftanın ihracat mevsiminde ehemmiyeti vardır.

Yaprak tütün, geçen haftanın gene en ehemmiyetli ihracat maddesi olmuştur. Almanya, Mısır ve Macaristana yaprak tütün ihrac olunmuştur. Tütünden sonra bir iki parti olmakla beraber ehemmiyetli yekûn tutan tiftik, pamuk, fındık, başta portakal olmak üzere meyvalar ve balık gelmektedir

İthalâta gelince; geçen haftanın ithalâtı bir hafta evveline nispetle zayıftır; lâkin çeşidlidir. Bu meyanda piyasada beklenen birçok maddeler de gelmiştir. Otomobil lâstiği, çay, teneke, kimyevî maddeler, levha halinde saç, tıraş bıçakları, kâğıd, karton, bidon ve bazı sanayi ham maddeleri bu meyandadır. Nihayet, bir iki güne kadar şehrimize çok mütenevvi mallardan terekküb eden iki grup ve büyük partiler halinde ithalât eşyası geleceğini de burada ilâve edelim.

İngiltere ve Almanyaya satışlar

Bu hafta içinde tiftik ihracatımız için iki büyük imkân hazırlandı. İngiliz korporasyonu Ticaret Vekâleti ile tekarrür eden esaslar dahilinde tiftik ve yapağı ihracat birliği ile İngiltereye 40.000 balye tiftik satılması için mutabık kalındı. Bu partiyi diğerlerinin takib edeceği ümidi de vardır. Bundan sonra, Ticaret Vekâleti Alman firmalarının 1,200,000 liralık tiftik, 50 bin liralık keçi kılı ve 30 bin liralık tahire alacağını bildirdi. Buna aid müzakereler de yakında başlayacaktır.

Bu iki büyük satışın üstüste gelmesi esasen 1940 senesinin son üç ayında mütemadiyen yükselen ve gerek merkezî Avrupa, gerekse şimal memleketleri peşin tediyeli mubayaatile beslenen tiftik piyasasını daha ziyade takviye etmiş ve yükselme temayülünü arttırmıştır.

Şimdiye kadar memleketimiz tiftik piyasası için bir alıcı olarak bilinmiyen Bulgaristan da bu hafta ilk defa olarak bir tiftik alıcısı olarak meydana çıkmış bulunmaktadır.

Demir ithalâtı

Karabük demir ve çelik fabrikalarımızın faaliyetine rağmen piyasanın en mühim ihtiyac hissedilen maddesi halinde bulunan demir ve madenî malzeme ithalâtı için hükûmetimiz lâzımgelen miktarda akreditif açmıştır. Dolar üzerinden açılan bu akreditif ile Amerikadan serbest dövizle demir ve piyasanın ihtiyac hissettiği madenî malzeme tedarik olunacaktır. Bu demirler için haftanın son günü Amerikan firmaları mümessilleri ve komisyoncular tekliflerini demir ve madenî malzeme ithalât birliğine bildirdiler. Kat'î cevablar da önünmüzdeki cuma günü verilmiş olacaktır.

Diğer taraftan Slovakyadan da demir ve çivi teli getirtmek için temaslar vardır.

Manifatura tedariki

Manifatura tedariki için yapılan muhtelif teşebbüslerin bir tanesi müspet netice vermiş gibidir. Macaristanda bulunan ticaret heyetimizin Macaristana 5000 ton pamuk vermemiz mukabilinde Macar mensucat fabrikalarının bize pamuklu mensucat vermeleri esasında mutabık kaldığı haber verilmektedir. Bu haber piyasada memnuniyet uyandırmıştır.

Diğer taraftan iki senedenberi gümrüklerde bekleyen ve takas yüksekliği dolayısile ithaline imkân hasıl olmıyan Japon kumaşlarının da ithali imkânı bulunmuştur. Japonya enterşanjabl memleketler meyanına alınarak yüzde 50 prim hakkı tanınmış ve bu suretle yüzde 140 a kadar yükselen ve resmen bir türlü tanınmış olan Japon takas derdi de ortadan kalkmıştır. Şimdi yapılan bu tenzilâtın mal sahiblerini zengin etmeden tamamen piyasaya aksinin teminine çalışılmaktadır.

Faik GÜNERİ

Cumhuriyet Halk sütunu

Çamur deryası bir yol

Kasımpaşada Havuzlar işçi mümessili Bahri Sonüstün imzasile:

«Havuzların Kasımpaşa tarafına açılan kapısile Bahriye Erat mektebinin bittiği yere kadar üç yüz metre bir mesafeye uzanan harab sokaktan bir çok yolculardan maada beş altı yüz işçi sabah akşam gelip geçerken dizlerine kadar çamura batmaktadır. Bu yolun hali hazırdaki sıkışık vaziyette tamamen tamirini istemeğe pek cesaret edemiyoruz. Yalnız kışla duvarı dibindeki kısım bir yaya kaldırımı haline getirilecek olursa, işçiler ve o civar halkı müsküllâttan kurtarılmış olur. Hüsnü niyet sahibi Belediye - miz erkânından bunu bekliyoruz.»

Şile - Üsküdar otobüsleri

Şileli bir karlimiz yazıyor:

«Şile ile Üsküdar arasındaki otobüs nakliyatı kat'iyyen muntazam değildir. Halk çok müşkülât çekiyor. Şile ile Üsküdar arasındaki diğer duraklarda inecek yolculardan daha az bilet parası alınacağını düşünen otobüs sahibleri yalnız Şile için yolcu kabul ediyorlar, yahud yolcuları Üsküdar - Şile bilet ücretini vermeğe mecbur ediyorlar. Saat 13 ve 16 da kalkmaları icab eden postaları bazan yolcu az olduğu tak - dirde kaldırmıyorlar. Müşteriler tek rar İstanbula dönüp bir çok masrafa ve zahmete girerek ertesi günkü postaya kalmak çaresizliğine katlanıyorlar Üsküdar kaymakamlığının bu işle alâkadar olmasını rica ederiz.»

Bir sıhhat ve temizlik işindeki kayıdsızlık

Karlimiz Hidayet Aydıner yazı - yor:

«Belediye talimatnamesi mucibince yollara ve caddelere tükürmek yasaktır. Fakat bu memnuiyetin son zamanlarda hakkile tatbik edilmediği anlaşılıyor. Çünkü bir çok sokaklarda saygısız vatandaşların bu yasağın hilâfına hareket ettiklerinin nümunelerini görüyoruz. Sade temizlik değil, sıhhat noktasından da pek mühim olan bu meseleye halkımızla birlikte Belediyemizin tekrar lâyık olduğu ehemmiyeti vermesi hususunda nazarı dikkati celbetmenizi dilerim.»

Teşekkür

Erenköy Sanatoryomundaki hastalar namına aldığımız bir mektubda deniliyor ki:

«7/8 şubat 941 gecesi zengin bir grupla gelerek biz hastalara bir musiki ziyafeti vermek suretile elemli günlerimiz arasına neş'eli bir gece katmak lûtfunda bulunan (Üsküdar Musiki cemiyeti) ne derin şükranlarımızı sunarız.»

Zayi — İstanbul limanından aldığım 5/236 No. lı liman cüzdanımı zayi ettim. Yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Feyzi

Nişanlısını yaraladı

Karagümrük postanesi önünde dün, sevgi yüzünden bir yaralama vak'ası olmuştur. Eyübde oturan kasab çırağı Rahmi Koç, bir müddet evvel Karagümrükte Topalçeşme caddesinde oturan dokumacı Tahsinin kızı 16 yaşlarında İffetle nişanlanmıştır. Bir müddet iyi geçinen iki nişanlının son zamanlarda arası açılmıştır. İffet, lüzumsuz bir kıskanclıkla kendisini daima taciz eden Rahmiden soğumaya başlamış ve nişanı bozmağa karar vermiştir. Bir kaç gündenberi İffeti göremiyen Rahmi nihayet dün sabah Karagümrük postanesi önünde karşılaşmıştır. Rahmi, barışma teklifi yapmış, fakat kız reddetmiştir. Bu vaziyete içerliyen Rahmi bıça - ğına sarılarak İffeti kasığından ağırca yaralamıştır.

Hâdiseyi müteakib kaçmak istiyen Rahmi, polis tarafından yakalanmış, İffet tedavi altına alınmıştır.

Dr. İhsan Sami
BAKTERİYOLOJİ
LÂBORATUARI
Umumî kan tahlilâtı, frengi noktai nazarından Vasserman ve Kahn teamülleri, kan küreyvatı sayılması. Tifo ve sıtma hastalıkları teşhisi, idrar, balgam, cerahat, kazurat ve su tahlilâtı, ültra mikroskopi, hususî aşılar istihzarı. Kanda üre, şeker, Klorür, Kollesterin miktarlarının tavini. Divanyolu, No. 113, Tel: 20981

SPOR

Bu hafta yapılacak lik maçları

Fenerbahçe - Beşiktaş takımları karşılaşıyor

İstanbul futbol ajanlığından:

Fenerbahçe stadı:

Saat 12 Fenerbahçe - Altıntug (B) hakem Fikret Kayral, yan hakem Neşet - Nihad.

Saat 14 Beyoğluspor - Topkapı hakem Şekib Akduman, yan hakem Nihad - Sadık.

Saat 16 Altıntuğ - Beykoz hakem Samih Duransoy, yan hakem Muhtar - Neşet.

Şeref stadı:

Saat 10 Beşiktaş - Vefa (B) hakem Bülend Turanlı, yan hakem Nejad - Ziya.

Saat 12 Süleymaniye - Vefa hakem Feridun Kılıç, yan hakem Nejad - Ziya.

Saat 14 Galatasaray - İstanbulspor hakem Şazi Tezcan, yan hakem Selâmi - Muzaffer.

Saat 16 Fenerbahçe - Beşiktaş hakem Adnan Akın, yan hakem Şazi - Tarık.

Karagümrük sahası:

Saat 12 Feriköy - Galata Gencler hakem Hüsnü Savman, yan hakem Halid - Zeki.

Saat 14 İstiklâl - Eyüb hakem Necdet Gezen, yan hakem: Münir - Fazıl.

Saat 16 Karagümrük - Doğuspor hakem Bahaeddin Uluöz, yan hakem Münir - Fazıl.

İstanbul - Ankara güreş karşılaşması

İstanbul, Ankara güreş ekipleri arasındaki Greko Romen ve serbest güreş maçları 8 martta Ankara Halkevi salonunda yapılacaktır.

İki mıntaka arasındaki bu müsabakalara büyük bir ehemmiyet verilmektedir.

Ehli vukuf

Beden Terbiyesi Umumî müdürlüğü yüksek istişare heyeti toplantısında tasdik edilen futbol federasyonu merkez hakem komitesi talimatnamesi, tatbik sahasına girinceye kadar mıntaka ceza heyetleri toplantısında hakemlere verilecek cezalar görüşürüken hakem heyeti olan mıntakalarda hakem komitesinden bir aza ehli vukuf olarak dinlenecektir. Hakem heyeti olmıyan mıntakalarda futbol ajanları, ceza heyetlerinde ehli vukuf olarak bulunacaktır.

İstanbul hakem komitesi tasdik edildi

İstanbul mıntakası, futbol federasyonuna gönderdiği listede hakem komitesi azalığına Galatasaraydan Muslih, Fenerbahçeden Sabih, Vefadan Saim Turğud ve İstanbulspordan Emini namzed olarak bildirmişti. Futbol federasyonu namzedleri aynen kabul ederek listeyi tasdik etmiştir.

Heyet azası derhal faaliyete başlıyacaktır. Hakem heyeti kendi azasından bir reis seçecektir.

Güreş müsabakaları

İstanbul bölgesi güreş ajanlığından:

1 — 16/2/941 pazar günü Fatihte İstanbul Güreş kulübünde tecrübeliler arasında Greko Romen (salto, burgu) müsabakaları yapılacaktır.

2 — Tartı saat 11 de, müsabakalar 13 te başlıyacaktır.

3 — İki kilo tolerans vardır.

4 — Bu müsabakalara geçen tecrübesiz müsabakalarda derece alıp da terfi edemiyen tecrübesiz güreşçilerden arzu edenler girebilirler.

Eskrim kulübü

İstanbulda tesis olunan eskrim ve jimnastik ihtisas kulübünün idare heyeti intihabı 2/2/941 tarihinde Beyoğlunda İstanbul Beden Terbiyesi bölge başkanlığında yapılmıştır.

Fahri reis Selim Sırrı Tarcan, reis Salih Köseraif - Çorlu, umumi kâtib Cihad Tegin, muhasib Rıza Arseven, Veznedar Aydın Arakon, yedek aza Orhan Safa.

Günün Bulmacası

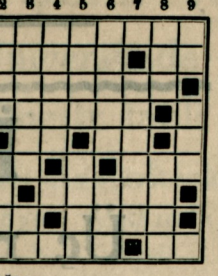

Soldan sağa:

1 — Mussolininin yerine geçeceği söylenen kumandan. 2 - Afrikada bir İtalyan müstemlekesi - Şikâr. 3 — İki yana hareket ettirmek. 4 — İntizam altında cereyan etmemek. 5 — Bir edatın tersi - Ekseriya «İşte!» kelimesinden evvel gelir. 6 — Yer - Çok defa «sivri» den evvel gelir. 7 — Pederin yarıcı - Hindistandaki fakir halk. 8 — Vidanın girinti ve çıkıntısı - Büyük Hakan. 9 — Eskiden iyi iş yapanlara söylenirdi - İkametgâh.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Rusyanın Rumanyadan aldığı yer. 2 — Rakı - Bir erkek ismi. 3 — Konuşamıyan - Bir edat. 4 — Mer'a. 5 — Bir ölçü - Bir renk. 6 — İsviçrede bir göl - Ters çevirirseniz bir yemiş olur. 7 — Bir cins ağaç. 8 — Tibet öküzü - Para ile yardım. 9 — Bir emir - Müzahrafat.

Evvelki bulmacanın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	Ç	A	M	L	I	C	A	■	A
2	İ	L	E	■	Ş	İ	K	A	R
3	N	A	Z	L	I	■	U	L	U
4	G	■	B	A	K	A	R	■	Z
5	E	L	A	M	■	Z	■	S	■
6	N	E	H	İ	R	■	Z	A	M
7	E	Z	A	■	A	B	O	N	E
8	■	İ	■	A	K	A	M	E	T
9	U	Z	A	Y	I	Ş	■	M	A

Çorlu asliye H. mahkemesinden: 941/34

Müddei: Çorlunun Muhiddin mahallesinden Haşim kızı Hanife tarafından müddeaaleyh kocası Çorlunun Önerler köyünden Hüsnü oğlu Ahmed aleyhine 941/34 sayılı dosyasile açılan boşanma davasında müddeaaleyh namına yazılıp tebliğ için gönderilen davetiye arkasına verilen meşruhatta Ahmedin köyünde olmadığı ve semti meçhule gittiği ve sarih adresini de bilen olmadığı beyanile bilâtebliğ iade edilmiş ve bittaleb mahkemece ilânen tebliğat icrasına ve muhakemenin 25/2/941 salı günü saat 9 a bırakılmasına karar verilmiş olduğundan adı geçen Ahmedin mezkûr gün ve saatte Çorlu asliye hukuk mahkemesine gelmesi veya tarafından musaddak vekil göndermesi, aksi takdirde hakkındaki davanın giyabında bakılacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (1086)

Orhangazi asliye hukuk hâkimliğinden: No. 941/23

Orhangazinin Çeltikçi köyünden Hüseyin kızı ve Abdüssamed karısı Nazire tarafından kocası Abdüssamed aleyhine açılan boşanma davasının yapılmakta olan duruşmasında: Davalı Abdüssamedin ikamet - gâhı meçhul bulunmasına mebni kendisine 29/1/941 çarşamba günü mahkemeye daveti için 25 birincikânun 940 tarih ve 5884 sayılı Cumhuriyet gazetesile ilânen tebligat yapılmışsa da gelmemiş olduğun - dan davalı hakkında ilânen giyab kararı tebliğine karar verilmiş olduğundan 5/3/941 çarşamba günü saat 10 da mahkemeye gelmesi, gelmediği takdirde davanın giyabında devam edeceği giyab kararı yerine geçmek üzere ilân olunur. (2765)

Gördüğü fevkalâde rağbet üzerine bir hafta daha
TAKSİM Sinemasında Gösterilecektir.

İstanbul sinemacılığında görülmemiş bir hâdise
HİÇ BİR FİLME NASİB OLMIYAN EMSALSİZ BİR MUVAFFAKİYET
HEINRICH GEORGE ve HILDA KRAHL
tarafından harikulâde bir tarzda yaratılan
ARABACININ KIZI DUNYAŞKA
Şaheseri ŞARK sinemasında
Her seansta salonunu doldurmakta devam ettiğinden
BEŞİNCİ HAFTA OLARAK GÖSTERİLECEKTİR.
Hamiş: Kat'î olarak önümüzdeki cuma günü bu filmin gösterilmesine nihayet verilecektir.
.. cmf cm

Bu akşam: Şehzadebaşı
TURAN TİYATROSUNDA
Halk san'atkârı NAŞİD - ERTUĞRUL SADİ
ve HALİDE PİŞKİN birlikte 2 oyun birden
1 - KARMA KARIŞIK Vodvil 3 perde
2 - BEKÇİ YUSUF Komedi 1 perde
Telefon: 22127

Bugün SAKARYA sinemasında
Halkın ısrar ve talebleri üzerine 2 muvaffakiyetli film
MAVİ TUNA ŞARKISI
Fransızca nüshası. ROD SANDOR ve meşhur orkestrası
Seanslar: 2.30 - 5.30 - ve 8.30 da
HOLLYWOOD... HOLLYWOOD...
Fransızca sözlü film
JAMES GAGNEY - EVLYN DAW
Seanslar: 4 - 7 ve 9.45 te

Senenin en güzel filmi
BU KADIN BENİMDİR
SPENCER TRACY - HEDDY LAMARR
TÜRKÇE SÖZLÜ NÜSHASI İPEK Sinemasında
ORİJİNAL NÜSHASI MELEK Sinemasında
GÖRÜLMEMİŞ MUVAFFAKİYETLE GÖSTERİLMEKTEDİR

YAZAN: *Somerset Maugham*

Sihirbaz

ÇEVİREN: *Hamdi Varoğlu*

Çok geçmeden paralanıp yenmiş bir dağ keçisi iskeleti gördüm ve aslanların avdetini beklemeğe karar verdim. Yıkıntılar arasına saklandım. Kımıldamadan, saatlerce bekledim. Nihayet, bir kayanın üstünde, birdenbire üç aslan göründü. Bir gün evvel, bir erkek, iki dişi aslan izi görmüştüm.

Arthur, müstehziyane sordu:

— Hayvanın cinsiyetini, izlerinden nasıl anladığınızı sorabilir miyim?

— Erkek aslanın ön ayakları, arka ayaklarından çok daha iridir. Dişisinde, dördü de, birbirinin hemen hemen aynıdır.

Susie:

— Rica ederim, devam ediniz, dedi.

— Alaca aydınlıkta, tam karşıma dikilmiş, muazzam cüsseli görünüyorlardı. En yakında duran dişi aslana ateş ettim. Devrildi. Erkek aslan böğürdü. Silâhımı tekrar doldurdum ve aslanın beni görmüş olduğunu anladım. Yelesi diken diken oldu. Kıvrık dudaklarının arasından, iri, beyaz dişleri görünüyordu. Durmadan böğürüyordu. Başını eğdi, gözünü benden ayırmadan, birkaç adım ilerledi. Aslanların, atlayacakları zaman yaptıkları gibi, birdenbire kuyruğunu salladı. Kalbine nişan aldım ve ateş ettim. Ayakları üstünde doğruldu ve cansız olarak, sırtüstü yere düştü. Bir tane dişi aslan kalmıştı. Onun da bana doğru saldırdığını, dumanların arasından gördüm. Kaçmağa imkân yoktu. Sarp kayalar, yolumu kesiyordu. Aslan, üzerime doğru geliyordu. Son kurşunu da attım. Acaba vuramamış mıydım? Karabinama bir fişek sürmek ümidile geriledim ve azgın hayvanın birkaç metre ötesine serildim. Hayatımı bu sukutamedyunum. Hayvan, birdenbire yıkıldı.

Kurşun, kalbini delmiş, fakat yaptığı hamle onu sürüklemişti. Ben ayağa kalkarken, öldü. Çadıra avdet ettim ve Allah sizi inandırsın, iştahla yemeğimi yedim.

Bu hikâyeyi, bir sükût karşıladı. Anlattıkları belki doğru idi, fakat Haddo'nun palavralı sözleri, insana kat'iyyen itimad vermiyordu. Arthur, hiç bu kadar zevzek adam görmemişti.

— Her halde pek cessursunuz, dedi.

Haddo, sükûnetle, sözüne devam etti:

— Yaralı bir aslanın peşinden bir ormana girmek kadar tehlikeli şey yoktur. İnsan çelik gibi sinirlere sahib olmalı.

Bu sefer, Arthur, kahkahalarla gülmeğe başladı ve bu kahkahası, yanındakilere de sirayet etti. Oliver, ciddî bakışlarla onu süzüyordu. Ne cüretini kaybetmişe, ne de şaşırmışa benziyordu. Nihayet, Arthur'le sihirbaz, gözgöze geldiler.

Haddo:

— Böyle gülmeyin, dedi. Tabiat unsurlarına, ancak, korku nedir bilmiyen bir insanın hâkim olabileceğini, en aptal adam dahi idrak eder. Korkak bir adam, hava perilerini ve su perilerini asla ramedemez.

Arthur'ün ağzı açık kaldı. Haddo devam etti:

— Fakat, eğer mürid faal, kıvrak ve kuvvetli ise, kâinata hükmeder. Sel gibi yağmurun altından kupkuru çıkar. Rüzgâr, paltosunun bir kıvrımını bile yerinden oynatmaz. Ateşin içine girer, yanmaz.

Porhoet:

— Aziz dostum, dedi, bu madamlar, bahsettiğiniz esrarengiz mahlûkları bilmezler. Ortaçağda, tabiatin dört unsuru, ruhsuz, fakat kudretli, hayır ve şer ervahile dolu zannedilirdi. Bunlara, hava perileri, yer cüceleri, su perileri ve semender denirdi. Bu ervah için, ahiret hayatı mübeşşer değildi. Onları, ebedî bir gece bekliyordu ve bu mahlûklar, o ebedî karanlığın korkusu içinde yaşarlardı. Fakat, bir erkeğin veya bir kadının aşkı, onlara ölmezliği bahşeden ilâhî nuru verebiliyordu.

Arthur:

— Mecazî mana ile konuştuğunuzu bilmiyorum, dedi.

Haddo omuzlarını silkti:

— Dünya bir istiareden başka bir şey midir? Bizzat hayat bir semboldür. Hakikatin nerede olduğunu bana söyliyebilirseniz aşkolsun.

— Siz bu bahislerden konuşmağa başlayınca, itiraf ederim ki afallayorum.

— Maamafih, sihir ,elle tutulur neticeler almak için, gizli vasıtaları kullanmak hünerinden ibarettir. İrade, aşk, muhayyile herkesin elinde olan sihirkâr kuvvetlerdir. Bunları kullanmasını biler., bir sihirbaz olur.

— İyi ama, bu mühim kuvvetler ne - dir?

— Bunlar, benim elimde bulunan, on altıncı asra aid, İbranî dilinde bir el yazması kitabda zikredilmiştir. Sağ elinde Süleymanın anahtarlarını, sol elinde, çiçek açmış badem dalını tutan kimsenin, yirmi bir türlü imtiyazı vardır. Cemalullahı temaşa edebilir de, ölmez; ahiret ordusunun şefleri olan yedi melekle içli dışlı konuşur; Ye'se ve korkuya hâkim olur. Ahiret onun faaliyet sahasıdır ve bütün cehennem emrine amadedir. Basü badelmevtin sırrı ve lâyemutluğun anahtarı onun elindedir.

— Eğer bunlara siz sahibseniz, aferin! Haddo:

— Meçhulâtla herkes alay edebilir, diye mukabele etti.

Arthur cevab vermedi. Haddo, bu saçma sapan şeylere hakikaten inanıyor muydu? Susie, bu münakaşayı pek meraklı buluyordu.

Porhoet dedi ki:

— Arago, şüpheyi, fennin terakkitına nâdiren mâni olan bir tevazu eseri diye kabul ederdi. Fakat, herşeyi şüphe ile karşılayanlar hakkında da böyle söyliyemeyiz.

Susie, ona şöyle takıldı:

— Azizim doktor, sözünüze bakıp, sizin hakikaten, herşeyden şüphe eder bir adam olmadığınıza inanacağım geliyor.

— Gençliğimde, hiç bir şeye inanmazdım. Fen, hislerimden bile şüphe etmeği bana öğretmişti. Fakat şarkta, cesaretimi kıran şeyler gördüm. Haddo, size, sihrin bir tarifini yaptı. Bir başka tarifini de ben yapacağım. Sihir, meçhul veya kıymet verilmiyen kuvvetlerin, zekâ ile kullanılmasıdır. Şarka gidildiği zaman, sihir, gülünç telâkki ediliyor. Fakat, oranın havasında öyle bir şey var ki, nihayet şüpheyi yeniyor. Avrupalı, şarkta bir kaç sene oturduktan sonra, nihayet, bu işte belki bir hakikat vardır diye düşünmeğe başlıyor.

Arthur, sabırsızlandığını gösteren bir hareket yaptı.

(Arkası var)

RADYO

Bu günkü program

8,00 Program	18,03 Müzik
8,03 Haberler	18,30 Saz
8,18 Müzik (Pl.)	19,30 Haberler
8,45 Yemek listesi	19,45 Şarkılar
★	20,15 Rad. gazetesi
12,30 Program	20,45 Temsil
12,33 Şarkılar	21,30 Konuşma
12,50 Haberler	21,45 Orkestra
13,05 Şarkılar	22,30 Haberler
13,20 Müzik (Pl.)	22,45 Orkestra
★	23,00 Caz (Pl.)
18,00 Program	23,30 Kapanış.

HALKEVLERİNDE

Hastabakıcılık kursu

Eminönü Halkevinden:

Evimizde 14/2/941 tarihinden itibaren bir hastabakıcılık kursu açılmıştır. Pazartesi ve cuma günleri saat 10 dadır. Devam etmek istiyen bayanların üçer vesika fotoğrafile büromuzda kayıdlarını yaptırmaları rica olunur.

Konser ve temsil

Eminönü Halkevinden:

1 — 15/2/941 cumartesi akşamı saat 20,30 da İstanbul Konservatuarı şehir armonisi, Şefi Cemil Dölener idaresinde, bir konser verecektir.

2 — 16/2/941 pazar akşamı saat 20,30 da muharrir İsmet Hulûsi tarafından (Türk sahnesinde kadın) mevzuunda bir konferans verilecek ve Evimiz temsil şubesi (Geçimsizlik) komedisile (Saadet Perdesi) piyesini temsil edecektir.

Bu konser ve temsile gelmek istiyenlerin giriş kartlarını büromuzdan almaları rica olunur.

ASKERLİK İŞLERİ

Şubeye davet

Beyoğlu Yerli Askerlik şubesinden:

337 doğumluların ilk yoklamasına 15/2/941 tarihinden itibaren başlanacağından bu doğumluların nüfus cüzdanları ve dört kıt'a fotoğrafile şubeye müracaatle yoklamalarını yaptırmaları ilân olunur.

***

Beşiktaş Askerlik şubesinden:

Beşiktaş Askerlik şubesinde kayıdlı bilûmum malûl subay ve eratla şehid yetimlerinin senelik yoklamalarını yaptırmak üzere 1 mart 941 tarihinden 31 mart 941 tarihine kadar birer aded vesikalık fotoğrafla nüfus hüviyet cüzdanı, resmi senedi ve ikramiye tevzi cüzdanlarile pazartesi, çarşamba ve cuma günleri saat dokuzdan saat on ikiye kadar şubeye müracaat etmeleri ilân olunur.

***

Fatih Askerlik şubesinden:

1 — 940 ve daha evvelki yıllarda lise ve muadili okullardan mezun olan tam ehliyetnamelilerin 1 mart 941 tarihinde hazırlık kıt'asına sevkleri emir iktizasındandır.

2 — Bu şartları haiz kısa hizmetlilerden askerliklerine karar verilmiş olanların muameleleri tekemmül ettirilmek üzere şimdiden (her gün saat 9 dan 12 ye kadardır.) Şubeye müracaat etmeleri lâzımdır.

3 — İşbu ilân davetiye yerine kaim olup ayrıca namlarına davetiye gönderilmiyecektir. Vaktinde icabet etmiyenlerin cezalı sayılacakları ilân olunur.

YENİ ESERLER

Sinir hastalıkları

Yüksek tahsil talebesine ders ve müracaat kitabı olarak basılan Üniversite tercümelerinden «Sinir Hastalıkları» adlı kitab çıkmıştır.

Elim bir kayıb

Esbak Adliye Nazırı Cemil Uryânı Allahın rahmetine kavuşmuştur. Bugün cuma namazını müteakib kuzguncukta Nakkaşta Uryânî zade camiinde namazı kılınarak ailesi makberesine götürülecektir. Allah rahmetine mazhar kılsın.

Kongre

Altıok Gencler Birliğinden:

Birliğimizin senelik toplantısı yapılacağından 16/2/941 tarihinde ve saat 14 te bu toplantıda ekseriyet hasıl olmadığı takdirde 23/2/941 de ekseriyete bakılmaksızın senelik toplantı yapılacaktır.

Mevlid

Önümüzdeki 16 şubat 1941 tarihine musadif pazar günü öğle namazını müteakib Fatih camiinde merhum YAHYA ALEMDAR'ın ruhuna Mevlidi Nebevi okunacağından arzu buyuran akraba, dost ve vatandaşların teşrif buyurmaları rica olunur.

ŞEHİR TİYATROSU
TEPEBAŞI DRAM KISMINDA
Akşam saat 20,30 da
EMİLİA GALOTTİ
SON HAFTA
İstiklâl caddesi KOMEDİ kısmında
Gündüz saat 14 te
ÇOCUK OYUNU
Bu akşam saat 20,30 da
Kiralık Odalar
***
Beyoğlu HALK sineması
Matine 11 de, gece 8 de
1 — ÜÇ AHPAB ÇAVUŞLAR Türkçe
2 — ŞANGHAY YANIYOR
***
RASİD RIZA Tiyatrosu
Bu akşam
Bakırköy MİLTİYADİ Sinemasında
İki temsil birden
O GECE
Piyes 3 perde
BEY ATLADI